Jiří Všetečka | Hana Connor

Teoretická bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie | Opava 2017

Hana
Connor

Jiří Všetečka

**Teoretická
bakalářská práce**

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie | Opava 2017

Hana
Connor

Jiří Všetečka

Obor: **Tvůrčí fotografie**
Vedoucí práce: **prof. PhDr. Vladimír Birgus**
Oponent: **doc. Mgr. Václav Podestát**

INSTITUT
TVŮRČÍ FOTOGRAFIE

**Teoretická
bakalářská práce**

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie | Opava 2017

Abstrakt

Ve své teoretické bakalářské práci zaznamenávám fotografický, pedagogický i soukromý život fotografa Jiřího Všetečky. Pražského chodce, jak je Jiří Všetečka často přezdíván, bych ráda představila nejen jako autora známých velkoformátových fotografií Prahy, ale také významného dokumentaristu více či méně důležitých okamžiků našich dějin let 60. až 90.

Klíčová slova:

Jiří Všetečka, Pražský chodec, FAMU, ČVUT, sociální dokument, česká fotografie

Abstract

In my theoretical bachelor's thesis, I record the photographic, pedagogical and private life of photographer Jiří Všetečka. Prague Walker, as Jiří Všetečka is often nicknamed, i would like to present not only as the author of well-known large format photographs of Prague, but also as an outstanding documentarist of more or less important moments of our history from the 60's to the 90's.

Keywords:

Jiří Všetečka, Prague Walker, FAMU, ČVUT, social document, Czech photography

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: **2016/2017**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**BcA. Hana CONNOR**
Osobní číslo:	**F130729**
Studijní program:	**B8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obory:	**Tvůrčí fotografie**
	Tvůrčí fotografie
Název tématu:	**T: Jiří Všetečka**
Téma anglicky:	**T: Jiří Všetečka**
Zadávající ústav:	**Institut tvůrčí fotografie**

Zásady pro vypracování:

Ve své teoretické bakalářské práci zaznamenávám fotografický, pedagogický i soukromý život fotografa Jiřího Všetečky. "Pražského chodce", jak je Jiří Všetečka často přezdíván, bych ráda představila nejen jako autora známých velkoformátových fotografií Prahy, ale také významného dokumentaristu více či méně důležitých okamžiků našich dějin let 60. až 90.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí bakalářské práce: **prof. PhDr. Vladimír BIRGUS**
Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání bakalářské práce: **9. ledna 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2017**

prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

V Opavě 13. ledna 2017

Příloha zadání bakalářské práce

Seznam odborné literatury:

Ladislav Drs, Jiří Všetečka: Objektivem počítače, SNTL Praha 1981
Jiří Všetečka, Jiří Berkovec: Praha ? město hudby, Supraphon, Polygrafie, Praha 1983
Jiří Všetečka: Všenáprava obrazem, Nakladatelství dopravy a spojů, Praha 1987
Jiří Všetečka, Jiří Kuděl: Osudy židovské Prahy, Grafoprint Neubert, Praha 1993
Jiří Všetečka: Pražský chodec, Art edition Černý, Praha 2004
Jiří Všetečka: Všenáprava obrazem, Nakladatelství Martin Dostoupil, Praha 2009
Jiří Všetečka: Praha světlem tvořená, Nakladatelství Jiří Všetečka, Praha 2013
Jiří Všetečka: Chodec s objektivem, Nakladatelství Jiří Všetečka, Praha 2015
Jiří Všetečka: Pražský chodec ve světě, Nakladatelství Jiří Všetečka, Praha 2016
Vladimír Birgus, Jan Mlčoch: Česká fotografie 20. století, KANT, Praha 2009
Daniela Mrázková, Příběh fotografie, MF Praha 1985
Daniela Mrázková, Vladimír Remeš: Cesty Československé fotografie, MF Praha 1989
Daniela Mrázková: Co je fotografie ? 150 let fotografie, katalog k výstavě, Mánes, Video Press, Praha 1989
Československá fotografie, Praha, výtisk říjen 1968
Vítězslav Nezval, Josef Sudek: Pražský chodec, Nakladatelství Slunovrat, Praha 1981
Ann Thomas, Vladimír Birgus, Ian Jeffrey: The Intimate World of Josef Sudek, Canadian Photography Institute of the National Gallery of Canada, Firenze Italy 2016
Josef Koudelka, Aleš Najbrt: Josef Koudelka ? Invaze 68, Torst, Praha 2008
Zdeněk Kirschner: Josef Sudek výběr fotografií z celoživotního díla, Panorama, Praha 1986
Antonín Dufek: Třetí strana zdi, Moravská galerie v Brně, katalog k výstavě, KANT, Praha 2008
Birgus Vladimír, Vojtěchovský Miroslav: Česká fotografie 90 let, KANT, Praha 1998
Plicka Karel, Wirth Zdeněk: Praha ve fotografii Karla Plicky, Česká grafická unie 1940
Pospěch Tomáš: Myslet fotografií. Česká fotografie 1938 ? 2000, Praha 2014
Dufek Antonín: Černobílá fotografie. Odeon, Praha 1987

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně
a použila jsem pouze citované zdroje, které uvádím v bibliografických odkazech.

Souhlas se zveřejněním

Souhlasím, aby tato bakalářská práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, do knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a zveřejněna na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

Poděkování

Mé poděkování patří především autorovi Jiřímu Všetečkovi nejen za inspirující vyprávění o fotografování a životě, ale také za všechny kávy a milé chvíle.
Dále jeho sestře Věře, manželce Martě, Kateřině Bártové za pomoc při dopsání této práce a Tereze Vašků za grafický design. A v neposlední řadě prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi za odborné vedení a veškeré cenné rady.

V Opavě, 28. 4. 2017
Hana Connor

© 2017 Hana Connor
ITF FPF Slezské univerzity v Opavě

„Mám dvě celoživotní lásky
~ Prahu a fotografování lidí.“

J.V.

Obsah

Úvod	11
1/ Jiří Všetečka – dětství, dospívání	13
2/ Studium na ČVUT, začátek fotografického díla	15
3/ Inspirace – Vzpomínky na Sudka, Plicku a Hontyho	24
4/ Divadelní fotografie	28
5/ Léta s Českou filharmonií	30
6/ Krátké zastavení u filmu	33
7/ Reportážní tvorba z let 1968 až 1989	36
8/ Pedagogická činnost na FAMU	49
9/ Kouzlení s technikou	53
10/ Cestování po světě	56
11/ Rozbor vybrané knižní tvorby	57
Závěr	68
Rozhovory	72
Seznam autorských výstav	81
Seznam kolektivních výstav	83
Ocenění	86
Knihy a výtvarné publikace	87
Zastoupení ve sbírkách	88
Stručný životopis	89
Jmenný rejstřík	89
Použitá literatura	92
Internetové odkazy	93

Hana Connor, 2016

Úvod

S Jiřím Všetečkou jsem se seznámila v roce 2008, když připravoval svou obsáhlou výstavu v Tereziánském křídle Pražského hradu. Znala jsem jeho snové pohledy na Vltavu a pražské mosty od Hanavského pavilonu nebo poezii mraků nad siluetou malostranských věží v ranní mlze. Nevěděla jsem mnoho o jeho reportážních fotografiích z okupace ani o jeho prvních snímcích dnes již zmizelé Prahy.

Když jsem volila téma své bakalářské práce, chtěla jsem blíže představit některého z našich žijících autorů, který své fotografické dílo pomalu uzavírá. Jiří Všetečka byl jasná volba. Autor sám vydal mnoho fotografických publikací, v některých z nich vypráví o fotografování Prahy, toulkách světem a v jiných poodkrývá malou část svého nitra, tu kterou se rozhodl ukázat světu. Mým cílem je komplexně zmapovat jeho celoživotní dílo, které si to rozhodně zaslouží a více ho zasadit do kontextu československých fotografických dějin.

Práce je z jedné části založená na osobním vyprávění autora, poskládaná ze střípků našich společných setkání, doplněná rozhovory s jeho přáteli, kolegy, studenty, milovanou ženou Martou a sestrou Věrou. v druhé části se opírám o jeho vlastní archiv, fotografické publikace, články a fotografické poklady v Národním archivu. Věřím, že mi mnohé odkryl nejen ze své tvorby, ale i ze svého života. Jiří byl člověk velmi otevřený a upovídaný,

ale jen do té míry, co sám chtěl sdělit. Naše rozhovory byly velmi inspirativní a zároveň frustrující, protože Jiří nikdy nedokázal odpovědět na otázku a držet se jedné dějové linie. Obdivovala jsem jeho elán a píli, stejně tak si cením jeho fotografií, zejména těch starších dokumentárních snímků s humanistickým podtextem.

Ať už se jedná o humorné momentky z každodenního života nebo dramatické záznamy našich dějin, ve snímcích je vždy znát autorova empatie, pohotovost a schopnost angažovat se v daném tématu.

Všetečka byl člověk velmi analytický, vystudovaný strojní inženýr, ve všem měl řád a jasno a tak se snažím stejně systematicky a chronologicky i já zpracovávat jeho tvorbu tak, jak by si to sám přál.

Hana Connor, 2016

←
Jiří Všetečka,
1949

↙
Jiří Všetečka,
1951

1/ Jiří Všetečka, – dětství, dospívání

Jiří Všetečka, jeden z nejproduktivnějších českých fotografů co do počtu publikací a výstav u nás i v zahraničí, se narodil 12. října 1937 v Praze na Smíchově. Dědeček Emerich Všetečka byl legionář. Do první světové války byl odveden v září 1914. Z legií v Rusku se vrátil v srpnu 1919. Pro aktivní činnost v sociálně-demokratické straně byl udán u politické správy a vyhozen z práce. Roku 1921 celá rodina vystoupila z církve. V Třebechovicích pod Orebem si postavili rodinný dům a pronajali malý obchod s potravinami. Jiří tam se sestrou jako malý jezdíval na prázdniny. Otec Albert Všetečka vystudoval Obchodní akademii a hned po maturitě nastoupil do VDP, tj. Velkonákupní společnosti družstev, kde zastával funkci předsedy obilního svazu, právě přes něj proudilo veškeré obilí a káva do tehdejšího Československa. Stejně jako Jiřího dědeček byl členem sociální demokracie. Když v roce 1948 odmítl vstoupit do Komunistické strany Československa, přišly za ním lidové milice a byl odvolán z funkce předsedy obilního svazu. Maminka Marie Kovaříková do svatby pracovala jako písařka v Zemské bance, později nastoupila do družstva Zádruha jako pletařka.

V deseti letech bylo Jiřího snem stát se pokrývačem, s oblibou lezl po kuchyňské lince a nábytku a skákal z výšek dolů. Pokrývačem se nakonec učit nešel, ale tuto zálibu o mnoho let později využil ve své fotografické tvorbě, když se vykláněl z věží kostelů a po

jedné noze balancoval na malostranských střechách. V září 1943 se stal žákem obecné školy v Holešovicích. Jedna smutná vzpomínka z dětství se váže ke květnovému povstání roku 1945, kdy němečtí vojáci zastřelili jeho kamaráda ze školy. Od roku 1946 začal Jiří pravidelně docházet do Sokola a v červnu 1948 se jako člen Sokolské župy Podbělohorské zúčastnil XI. Všesokolského sletu.

V roce 1951 nastoupil do La Guardiova gymnázia v Praze, kterému se dříve říkalo 7. jedenáctiletka. V celé rodině nikdo nefotografoval a jeho zájmem v té době byla spíše matematika a fyzika, než objevil svoji první vášeň – hudbu. Jako malý chlapec začal zpívat ve sboru Masarykovy školy v Holešovicích, hrál na klavír a kytaru. Později se začal učit na housle pod vedením předního houslisty Stanislava Roesela. V roce 1953 se stal členem Souboru Julia Fučíka. S padesátičlenným orchestrálním souborem, vedeným Pavlem Kohoutem a čítajícím ještě padesát tanečníků a stočlenný smíšený pěvecký sbor, často vystupoval. Hrával na mandolínu i na housle. Jejich repertoár zahrnoval vše od budovatelských skladeb až po klasickou a lidovou hudbu. V srpnu 1959 se zúčastnil 7. Festivalu mládeže v Berlíně. Mezi Jiřího oblíbené skladby patřil Chačaturjanův Šavlový tanec. „Všepuntík“, jak byl ve sboru přezdíván, vydržel až do roku 1962, kdy se jeho zájem o hudbu přesunul spíše k aktivnímu sportu, zejména k plavání a cyklistice. Až do své svatby v pětadvaceti letech žil s rodinou v Holešovicích.

Jiří Všetečka,
Trebechovice, 1947

← Dvojportrét návštěvníků Matějské pouti z knihy Chodec s objektivem

2/ Studium na ČVUT, začátek fotografického díla

Po úspěšném absolvování maturity v roce 1955 nastoupil na strojní fakultu ČVUT. Právě během studií na vysoké škole se projevil jeho zájem o fotografické médium. Jeho první snímky vznikly roku 1958 na zapůjčené dvouoké zrcadlovce Voigtländer. Fotoaparát své tehdejší přítelkyni Radce Veselé po pár měsících vrátil a za ušetřené peníze si ve dvaadvaceti letech pořídil vlastní měchový fotoaparát značky Moskva 5 na formát 6 x 9. Přístroj neměl matnici, jen malý průhledový hledáček, a bylo to to nejlepší, co si mohl ze studentského kapesného pořídit. Fotografie ho na první pohled uchvátila. Systematicky dokumentoval hry malých kluků z okolí, skládání sudů u pivovaru, lampáře z okna svého pokoje v Holešovicích nebo kupectví v Liliové ulici, kvůli kterému byl o pár let později předvolán k výslechu a fotografii byl nakonec donucen odstranit z výběru pro svou knihu. Velkou část těchto snímků začal později nazývat Zmizelá Praha, protože řada těchto míst na přelomu století přestala existovat.

Chtěl zachytit vše, co se kolem něj a v jeho městě děje. o prázdninách se vydával objevovat krásu jižních Čech, okouzlil ho Tábor, Pelhřimov a hlavně Šumava u pramene Vltavy. Spal pod širým nebem a fotografoval vše kolem. Moskvu vyměnil za více pohotový Praktisix, kterým fotografoval Prahu i jeho velký vzor a zdroj inspirace Karel Plicka. Veškeré kapesné utrácel za filmy a vývojky, fotografie nejprve zvětšoval doma v koupelně

a později v Automobilových závodech Klementa Gottwalda (AZNP) ve Vysočanech, kde se stal členem fotoamatérského spolku. Svoje snímky komponoval většinou od boku, rád si hrál s odrazy, používal skla výkladních skříní, tramvají, náhrobní kameny. Pořídil si Asahi Pentax nejprve stříbrný, později černý, aby byl méně nápadný. Časem do jeho sbírky přibyl ruský Horizont, Nikon FM3, Hasselblad i Leica.

Studium dokončil absolutoriem v roce 1960 se zaměřením na technologii a montáže. Následně byl povolán k povinné vojenské službě v Žatci u Praporu technického zabezpečení (PRTE). Nastoupil jako technik v opravně tanků z 2. světové války, v té době probíhala tzv. Karibská krize s částečnou mobilizací záloh. Jakmile velitel zjistil, že je fotograf, byl převelen do Slaného k dokumentování vojenských cvičení. Všechny filmy musel bohužel Jiří Všetečka pod přísným dohledem odevzdat.

Po návratu do Prahy získal pozici asistenta na technologické katedře Strojní fakulty ČVUT. Práce ho velmi naplňovala, ale přesto ho lákalo další studium na Filmové a televizní fakultě AMU. K dalšímu dennímu vysokoškolskému studiu mu nebylo vydáno povolení, a tak se na FAMU dostává až o pár let později nikoliv jako student, ale jako externí pedagog.

V roce 1972 byl Jiří pověřen vedením projektu modernizace výuky pomocí didaktické techniky pod záštitou ministerstva školství a Strojní fakulty ČVUT. Byl to zlomový bod v jeho pedagogické činnosti. Se svým týmem pracovali na inovaci výukových metod zavedením nových projekcí synchronizovaných se zvukem z magnetofonu, představili kontrolní tlačítkový systém, využití psacích projektorů a mnoho dalších technik. Některé z nových programů našly uplatnění i při pedagogické činnosti na FAMU například v rámci semináře Didaktické prostředky ve výuce.

Kluci, 1963, Sbírka SČF

Pouť v Topoľčiankách na Slovensku 1968 z cyklu Chodec s objektivem

→
Hospoda U dvou slunců,
z knihy Pražský chodec

↓
Lampář, Holešovice
1959, sbírka SČF

↑
Velkopřevorské náměstí,
1966, z cyklu Pražský
chodec

←
Autoportrét s kloboukem
a cigaretou, Malostranská
kavárna, z knihy Praha
světlem tvořená

Karbaníci z knihy Pražský chodec

←
Z knihy Pražský chodec

↓
SRN 1968, z knihy
Chodec s objektivem

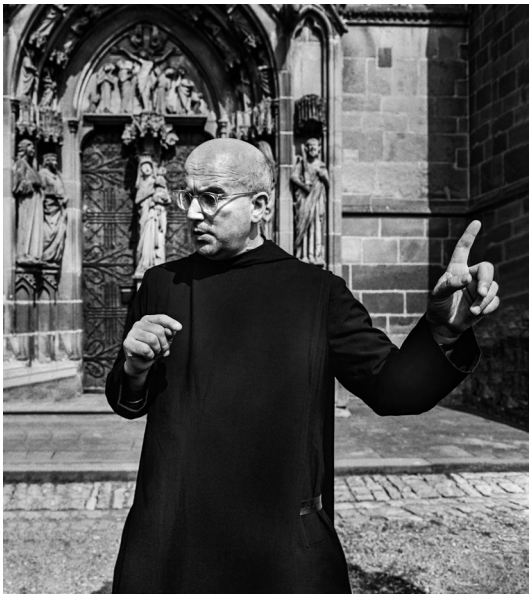

↑
Žižkovská domovnice,
1966

→
Starší pán s ochočenými
vrabci, Kampa, z knihy
Pražský chodec

→
Letenské sady,
1966, sbírka SČF

↓
Svatba, 1969,
sbírka SČF

Spartakiáda, 1965

Z knihy Všenáprava obrazem

→
Z cyklu Lidé, 1961,
sbírka SČF.

↓
Ze Strážnice, z cyklu
Lidé, sbírka SČF

←
Ulice, 1963, sbírka SČF

↙
Hřbitov v Topoľčiankách
na Slovensku, 1968,
z cyklu Chodec
s objektivem

← Karlův most

3/ Inspirace – Vzpomínky na Sudka, Plicku a Hontyho

Jiří Všetečka hledal inspiraci zejména na fotografických výstavách a z knih. Mezi jeho největší vzory patřili pražští fotografové Josef Sudek a Karel Plicka, který se stal později také oponentem jeho habilitační práce. Za zmínku stojí také Tibor Honty, Všetečku fascinovala technická dokonalost a preciznost, s jakou dokumentoval plastiky a umělecká díla. A právě z Hontyho tvorby pak čerpal při fotografování pražských soch a architektonických detailů staveb.

Jiří si jako začínající fotograf uvědomil, že největší školou pro něj bude právě asistence u jednoho ze svých vzorů - mistrů. Vzal své dosavadní ne příliš obsáhlé portfolio a zazvonil u Sudkova ateliéru. Tehdy u jeho domu nebyl klasický zvonek, ale jen dva dráty, které bylo nutno spojit, klepala se mu ruka vzrušením. Otevřela mu Sudkova sestra Božena a k jeho velkému překvapení ho po chvíli vpustila dovnitř. Z temné chodby se ozvalo: „Tak pojď, fešáku, ukaž, co jsi přinesl.“ Od té doby spolu kráčeli mlčky Prahou, Jiří nosil Sudkovi techniku a nenápadně vše pozoroval.

Chodili často na Kampu, Sudek přesně věděl kdy, na jakém místě a s jakým fotoaparátem má být, každý záběr měl předem promyšlený. Sudek v té době nezvětšoval, kvůli zachování maximální kvality obrazu dělal jen kontaktní kopie. Měl velký černý pytel, do kterého se celý vešel, vše dělal levou rukou a zubama. Nerad si nechával s čímkoliv pomoci

a nerad pouštěl kohokoliv do své černé komory, která zabírala podstatnou část jeho ateliéru na Újezdě. Ten pro Sudka nebyl jen pracovním místem a domovem, ale nekonečným zdrojem inspirace a předmětem jeho fotografické tvorby. Fotografoval v něm neustále ve všech ročních obdobích, uvnitř i venku, stejně pravidelně jako dokumentoval svou divotvornou zahradu plnou bujné vegetace a slavný strom před oknem.

Jiří obdivoval jeho píli a systematičnost, schopnost objevovat krásu v těch nejobyčejnějších věcech, jako je úlomek chleba nebo sklenice s vodou na jeho stolku. Během jejich společných chvil se od něj mnoho naučil, Sudek ho nechal dívat se do hledáčku, ukázal mu princip kompozice od kraje ke kraji a vysvětlil, proč není vhodné řezat. Ukázal mu spoustu zákoutí, naučil ho rozpoznat to pravé světlo ve správnou chvíli, trpělivě čekat na okamžik, který, stejně jako mnoho věcí v životě, když promarníte, nemusí už nikdy přijít. Jiří se na stejná místa na Kampě a jinde po Praze mnohokrát vracel a na svého učitele melancholicky vzpomínal.

Pozdější osobní setkání s Plickou bylo pro Jiřího Všetečku mimořádné. Právě díky jeho knize z roku 1940 se Jiří zamiloval do fotografování Prahy.

„Plickova Praha mě okouzlila a jako on jsem hledal zajímavé pohledy na Prahu z výšek, mezi komíny i na střechách, když jsem seděl až na hřebenu nebo balancoval na římsách nad ulicemi.“ [1]

Josef Sudek

Josef Sudek, světově uznávaný český fotograf a významná osobnost pražského kulturního života, syn dekoratéra a malíře pokojů narozený v Kolíně roku 1896. Sudek získal všeobecné vzdělání na venkovské škole v Nových Dvorech, poté se vyučil knihařem u Františka Jermanna a získal tovaryšský list. Ke studiu fotografie se dostal o pár let později na Státní grafické škole v Praze u profesora Karla Nováka. Josef Sudek byl zejména samouk, člen Klubu fotografů – amatérů na Žižkově a Spolku výtvarných umělců Mánes. Fotografovat začal v sedmnácti letech. Za první světové války přišel na italské frontě o pravou ruku, přesto ho tento handicap nezastavil v jeho tvorbě. Mezi jeho první významné cykly řadíme soubor „Z Invalidovny” z let 1922 až 1927. Jeho dílo naplňuje od začátku 20. století všechny vývojové stupně, jimiž prošla moderní fotografie. Od dvacátých let se inspiroval Prahou. Známé

---

1 Z rozhovoru s Jiřím Všetečkou dne 26. listopadu 2015.

jsou jeho cykly „Podzim ve Stromovce“, „Vltavská nábřeží“ nebo „Interiéry“ (pořízené těsně před dostavbou chrámu sv. Víta). Inspiraci však nacházel i v přírodě: cykly „Slovenská krajina“, „Krajina u Žebráku“, „Krajiny jižních Čech“, „Polabské krajiny“ apod. Do začátku druhé světové války se Sudek věnoval rovněž reklamní, reprodukční a portrétní fotografii. Od roku 1940 si vytváří neopakovatelný styl kontaktních fotografií, jimiž zpracovává svá osobní témata řazená do rozsáhlých jemně nostalgických a magických cyklů, mezi které patří například Okno mého ateliéru, Procházka po kouzelné zahrádce, Zátiší, Mionší, Skleněné labyrinty, Labyrinty či Vzpomínky. Vše pořízené na velkoformátový fotoaparát 30 x 40 cm bez nutnosti zvětšovat. Dokonalost kresby a estetická platnost obrazu podtržená autorským originálem ho doslova ohromila. Josef Sudek se účastnil nesčetných výstav doma i v zahraničí. Vydal několik fotografických publikací o Praze a Pražském hradu. U nás i ve světě o něm vyšlo velké množství publikací, zejména po jeho smrti roku 1976. Průřez jeho celoživotním dílem Intimate World of Josef Sudek byl v říjnu 2016 prezentován v Národní galerii v Ottawě. [2]

Karel Plicka

Národní umělec Karel Plicka byl československý hudebník, pedagog, scénárista, režisér, kameraman, fotograf a v neposlední řadě také etnograf. Narodil se roku 1894 ve Vídni do rodiny českého zámečníka. Chtěl se stát houslistou nebo malířem. Hru na housle vystudoval na pražské a později berlínské konzervatoři, již v sedmnácti letech byl členem kvarteta Komorního sdružení ve Švédsku. Přesto šel na přání rodičů studovat na učitelský ústav v Hradci Králové, poté působil jako učitel v Úpici. Od roku 1923 až 1937se věnoval sběru lidových písní a dokumentaci lidové kultury ve službách Matice slovenské, v téže době studoval v Bratislavě národopis a hudební vědy a vytvořil své první poetické filmové dokumenty. Jeho mistrovské filmové dílo Zem spieva, etnografický dokument natočený na popud T. G. Masaryka a sestříhaný s pomocí avantgardního filmaře Alexandra Hackenschmieda, byl oceněný roku 1934 na filmovém festivalu v Benátkách Pohárem města Benátek, již třetím významným oceněním v zahraničí v průběhu několika let. Fotografovat začal v deseti letech na vlastnoručně sestrojený fotoaparát ve formátu 6 x 9. Spolu s filmovou kamerou zaznamenává oblast lidové kultury i fotograficky. Roku 1939 je nucen vrátit se zpět do Čech a začíná se naplno věnovat fotografii. V roce 1940 vychází velká obrazová publikace Praha ve fotografii. Po válce zakládá spolu s Antonínem Martin Brousilem a Jaroslav Boučkem filmovou fakultu AMU. Plicka se stal prvním děkanem FAMU a mimořádným pedagogem v oboru

---

2 Cesty Československé fotografie, Praha 1989, Daniela Mrázková a Vladimír Remeš, strana 64-65 a Ateliér Josefa Sudka, www.atelierjosefasudka.cz

kompozice a filmového obrazu, zasloužil se o rozvoj výuky fotografie. Vydává fotografické publikace Vltava a Zlatá Brána, Československo a mnoho dalších. [3]

Tibor Honty

Tibor Honty se narodil roku 1907 v Kronbachách na Slovensku. Maturoval v roce 1927 na gymnáziu v Bratislavě, kde dostává filozofický základ pro svou další životní orientaci. V letech 1930 až 1933 pokračuje ve studiu na bratislavské Škole uměleckých řemesel, jako hlavní předmět si volí keramiku a modelování v ateliéru Júlie Kováčikové - Horové. Svou keramiku vystavoval v Praze i v Paříži. V Praze pracuje jako chemigraf v hlubotisku a retušér ve známém Neubertově grafickém závodu. v roce 1935 se poprvé etabluje jako fotograf. Věnoval se reportážní a sociální fotografii a později fotografování uměleckých děl pro muzea a Národní galerii. Po válce roku 1948 se podílí na vzniku fotografické sekce ve Svazu výtvarných umělců. Hontyho melancholické fotografie měly v sobě cosi z máchovského ladění. „Šel životem tak trochu jako snem, i když nezakrýval rozpornost situací a doby," píše výtvarný teoretik Jiří Mašín v textu Hontyho monografie. [4]

---

3 Zdroj: Daniela Mrázková a Vladimír Remeš, Cesty československé fotografie, Praha 1989, strana 90–91 a archiv pořadu České televize, Potomci slavných – Karel Plicka, rok výroby 2010.

4 Zdroj: Daniela Mrázková a Vladimír Remeš, Cesty československé fotografie, Praha 1989, strana 146-147.

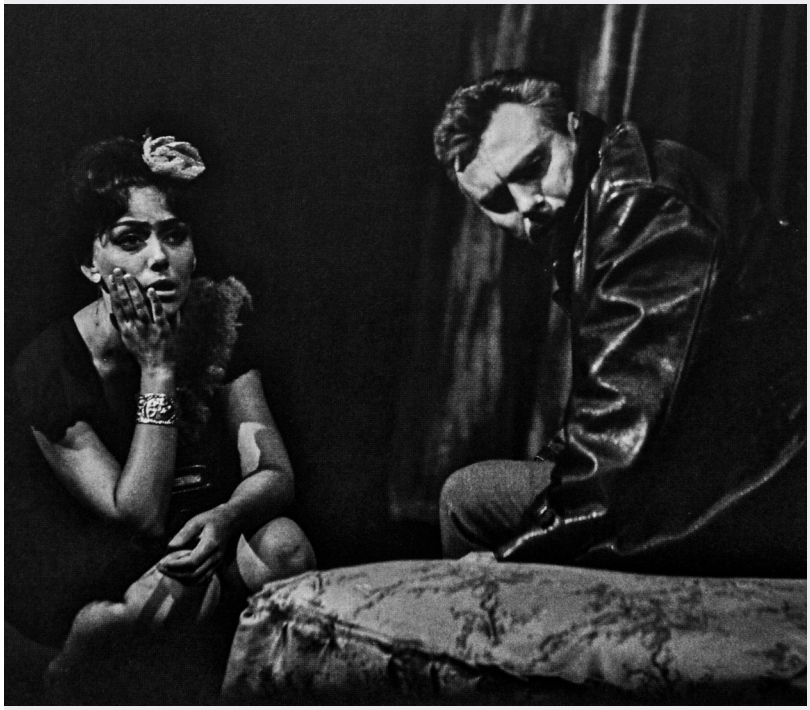

←
Kurážná matka Finclová, Divadlo československé armády na Vinohradech

4/ Divadelní fotografie

V sezóně roku 1961/62 dostal nabídku fotografovat v dnešním Divadle na Vinohradech, tenkrát v Divadle československé armády. Byla to pro něj první zkušenost s náročnými světelnými podmínkami divadla, a tudíž příležitost vyzkoušet si svou technickou zručnost, pohotovost a hlavně tvůrčí vidění. Své portfolio si rozšířil o spoustu hereckých hvězd, fotografoval Vlastimila Brodského, Vlastu Chramostovou, Jiřinu Jiráskovou, Oldřicha Nového a mnoho dalších. Velkou inspirací byl pro něj divadelní fotograf Karel Drbohlav. Souhrou osudu za Drbohlava nakonec z důvodů nemoci zaskakoval v Hudebním divadle Karlín. V roce 1964 v Karlíně začal s operetou Rose Marie a My Fair Lady. Ve stejné době začal fotografovat divadelní představení také Všetečkův vrstevník a jeden z předních českých fotografů, pozdější člen agentury Magnum, letecký inženýr Josef Koudelka.

Všetečka se snažil dát do divadelních fotografií pohyb, oprostit se od fotografování herců v ateliéru, zapojit emoce režiséra, využít možností volného pohybu, dostat se do šaten. Fotografoval zejména při zkouškách, při představeních se zaměřil spíše na celkovou atmosféru s diváky. Prioritou pro něj bylo vytvořit jakýsi dokument jevištní tvorby spíše než jen publicisticky zaznamenávat konkrétní představení. Vše vyvolával na fotopapír Dokument, který bylo možno prosvítit z obou stran. Jeho fotografie byly vystaveny v prostorách divadla a používány na plakáty či do divadelních novin.

→
Oldřich Nový, opereta Rose Marie,

→
Divadlo
čs. armády
na Vinohradech,
z knihy Chodec
s objektivem

Opereta Rose Marie, Hudební divadlo Karlín, 1964 ,z knihy Chodec s objektivem

Karel Drbohlav

Divadelní fotograf Karel Drbohlav, Všetečkův předchůdce a vzor v divadelní fotografii, se narodil roku 1908 v Jičíně, kde se také vyučil fotografem. Nejprve pracoval v Praze pro tiskovou agenturu Centropress, publikoval v magazínu Pestrý týden a Světozor. V polovině 30. let se začal intenzivně věnovat divadelní fotografii, pracoval s Osvobozeným divadlem, později s Divadlem na Vinohradech, Komorním divadlem v Hybernské a zejména s Hudebním divadlem v Karlíně. Byl jedním ze zakladatelů moderní divadelní fotografie přesahující hranici klasického dokumentu.

← Německý dirigent Wolfgang Sawallisch, Česká filharmonie, 1972

5/ Léta s Českou filharmonií

Roku 1970 nastoupil Jiří na doporučení svého bývalého profesora houslí do České filharmonie, kterou dokumentoval po dobu čtyř let. Na svých fotografiích zachytil dirigenty věhlasných jmen, za zmínku stojí například Gennadij Rožděstvenskij, Václav Neumann, Leopold Stokowski, Dean Dixon, Jiří Bělohlávek nebo Antonio Pedrotti. Mnoho těchto portrétů má od mistrů i osobně podepsaných ve svém archivu. Snažil se fotografie vždy rychle vyvolat a účinkujícím jako vzpomínku předat.

V roce 1971 se u příležitosti 75. výročí založení České filharmonie konala ve dvoraně Rudolfina výstava pod vedením grafika Jaroslava Sůry, kde byly k vidění Všetečkovy fotografie na panelech 2 x 4 metry. Ve stejném roce se uskutečnila ještě jedna fotografická výstava České filharmonie v pražské výstavní síni Fotochema, kterou tenkrát uvedlo Smetanovo kvarteto.

Na hudbu Všetečka nezanevřel ani v následujících letech a roku 1983 vydává spolu s Jiřím Berkovcem fotografickou publikaci Praha město hudby. Nejde jenom o fotografie hudebníků a koncertních sálů. Kniha začíná fotografií mladé dívky spěchající na hodinu houslí, dále jsou zde fotografie soch, pražských zákoutí, pouličních umělců a jiných hudebních ikon Prahy. Při dokumentování uměleckých děl využil autor inspirace z výstav Tibora Hontyho. V roce 2005 se 40 velkoformátových fotografií z tohoto souboru vydává

po úvodní výstavě v Praze v galerii Allegro na Václavském náměstí na putovní cestu po Českých centrech a konzulátech od Paříže přes Bosnu a Hercegovinu až do Dubaje.

Hudba je uměním v čase: v určitém okamžiku začíná, má svůj závazný časový průběh a v určitém okamžiku končí. Nic, doslova nic nejde vzít zpět.

Jaká je práce fotografova? Cvakne spoušť – a ta prchavá setina vteřiny pohyb zadrží, aby ho proměnila v dokument. Objektiv postřehne často to, co oko nevidí, protože pohyb chápaný člověkem v kontinuitě gesta a akce, u muzikanta dokonce v nedílné jednotě se znějící hudbou, se zastaví a vyloupne se z něj jenom ona jedna stránka věci. Proto umí být objektiv všetečný (nejenom ten Všetečkův) a někdy i nemilosrdný. Umělecká fotografie musí mít, i když zastavila čas – anebo právě proto! – své vnitřní, ztajené napětí a dynamiku!

Jestliže jsem na začátku hovořil o některých rysech hudebního umění, bylo to proto, abych se pokusil vymezit hranice území, na něž vstoupí umělec s fotografickým objektivem při své cestě do světa hudby. Je to svět přísně vymezený, ale přitom vnitřně bohatě diferencovaný. Kořistí objektivu se stává umělcova tvář a její výraz, pohyb a gesto, posluchač, tvary nástrojů, atmosféra koncertních síní i jejich zákulisí, bezprostřednost i obřadnost. Jediným úskalím v daných podmínkách, zvyklostech a stejných prostředích je schopnost se neopakovat, stále hledat nové pohledy a postřehy. Je snad proto mnoho fotografů – umělců, kteří občas do světa hudby zavítali a věnovali mu více méně příležitostnou pozornost, ale je málo těch, kteří mu zůstali věrní, například Petr Novák, na jehož tvorbu v mnohém navazuje Jiří Všetečka, umělec s bohatou a všestrannou průpravou, který již celých dvanáct let hledá pro svůj objektiv neobvyklý pohled na život a do lidské tváře.

Výstava nesoucí název „Česká filharmonie ve fotografii" je zajímavým fotografickým dokumentem a pohledem do světa hudby. [5]

---

5 Zdroj: Text k výstavě „Česká filharmonie ve fotografii" u příležitosti 75. let České filharmonie, autor: dr. Vladimír Šefl, muzikolog.

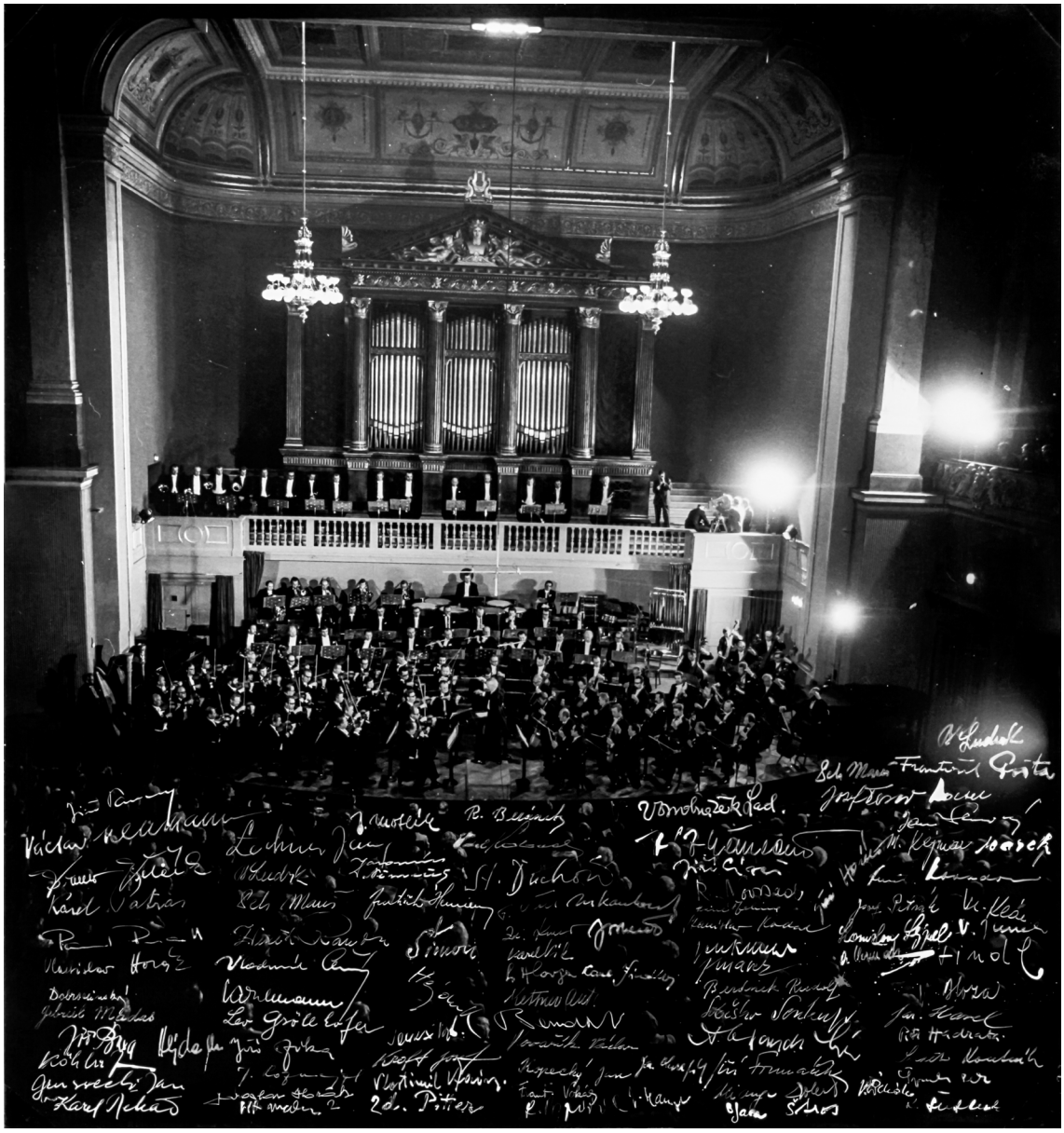

Česká filharmonie s podpisy všech_členů, Rudolfinum 1971

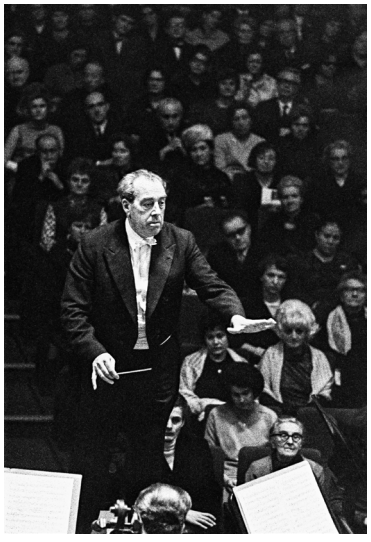

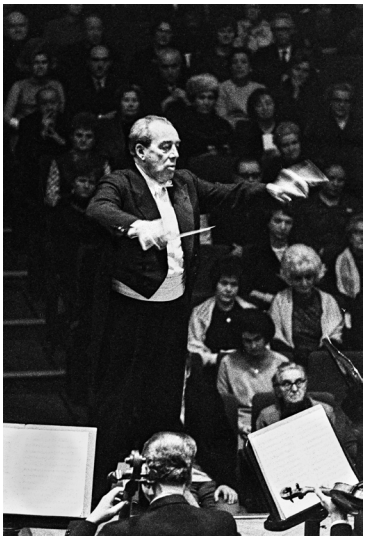

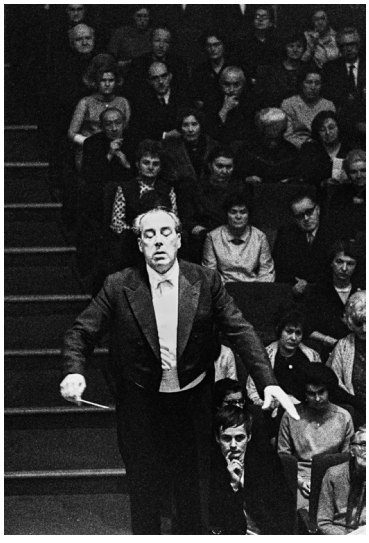

Italský dirigent Antonio Pedrotti, Česká filharmonie

←
Z natáčení filmu Káťa a krokodýl, 1965

6/ Krátké zastavení u filmu

Svou vůbec první autorskou výstavu uskutečnil v roce 1962 v pražské výstavní síni Fotochema na Jungmannově náměstí s názvem “Vteřiny úsměvů a vrásek”. Fotochema organizovala různé doprovodné programy a besedy o fotografování a právě na jedné z nich se seznámil s režisérem Jiřím Weissem a kameramanem Bedřichem Baťkou, kteří v té době připravovali filmovou pohádku dle předlohy Jana Drdy Zlaté kapradí. Prostého ovčáka Juru, který se zamiluje do lesní víly, ztvárnil tehdejší herecký idol Vít Olmer. Všetečkovy fotografie Jiřího Weisse zaujaly a nabídl mu na zkoušku pozici vedlejšího kameramana. Jiří si vzal dva měsíce neplacené volno ze své asistentské pozice na strojní fakultě a přesunul se nejprve do filmových ateliérů na Barrandov a poté do exteriérů na Slovensko, kde se natáčela část scén. Osudovým v jeho filmové kariéře se stal zápas na koních, kdy z metr hluboké díry v zemi zaujmul pozici druhé kamery. Koně se splašili a nedopatřením se řítili přímo na Všetečku. Byl to zlomový moment první cigarety a prozatímní konec jeho filmové kariéry. Kamera ho neuchvátila, nedokázal následovat přesný scénář záběr po záběru, nenacházel prostor pro vlastní dějovou linii, nebyl konceptualista, rád čekal na vrcholný okamžik. Vrátil se zpět k reportáži. Přesto mu osud o pár let později opět zkřížil cestu s kamerou při tvorbě odborných výukových programů v rámci ČVUT, ale zde již byl sám sobě scénáristou i režisérem.

Natáčení Zlatého kapradí v Komárně mu přesto otočilo život naruby hned dvakrát. Za prvé tam poznal svou ženu Martu Partlovou. Potkali se náhodou v mléčném baru. Všetečka s Baťkou tam chodili při natáčení pravidelně na obědy. Jiří se do Marty bláznivě zamiloval a po pár setkáních a milostných dopisech přijel do jejího rodného domu v Zlatých Moravcích s žádostí o ruku. Marta pocházela ze známé rodiny malířů, sochařů a restaurátorů. Martin otec se například podílel na restaurování Bratislavského hradu a její bratr Štefan Partl je uznávaným slovenským sochařem a malířem. Možná právě díky Martě zmeškal Jiří v říjnu roku 1962 zpáteční let z Bratislavy do Prahy, který krátce po vzlétnutí v husté mlze nedaleko Újezdu u Brna havaroval. Bylo tam mnoho mrtvých a těžce zraněných. Rodičům Jiřího tenkrát spadl obrovský kámen ze srdce, když zjistili, že v letadle opravdu neseděl. Svatba byla po pár týdnech v prosinci téhož roku. Marta se s Jiřím odstěhovala do Prahy, kde našla práci knihovnice na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Po pěti letech se jim narodil syn Jiří. Ten vystudoval v Praze stavební fakultu ČVUT, živí se jako geodet, maluje, ale zájem o fotografii po otci bohužel nesdílí.

Oldřich Nový, 1965

Jiřina Bohdalová s Karlem Högerem
z natáčení filmu Komedie s klikou, 1964

Jiří Všetečka našel po krátké stáži u filmu uplatnění u společnosti Filmexport, kde fotografoval průběhy natáčení a vytvářel propagační materiály. V té době vzniklo mnoho zajímavých a úsměvných momentek mimo hlavní scény. Velmi ho ovlivnil scénárista, režisér a grafik František Vláčil. Spolupráce s ním byla pro Všetečku velká životní zkušenost a nekonečná inspirace. Jiří byl tenkrát vyslán Filmexportem do Bratislavy fotografovat mladičkou Magdu Vášáryovou, představitelku hlavní role ve filmu Markéta Lazarová.

↖
Magda Vašáryová, Bratislava, 1965,
propagační foto k filmu Markéta Lazarová

↓
Vlastimil Harapes z natáčení téhož filmu, 1965

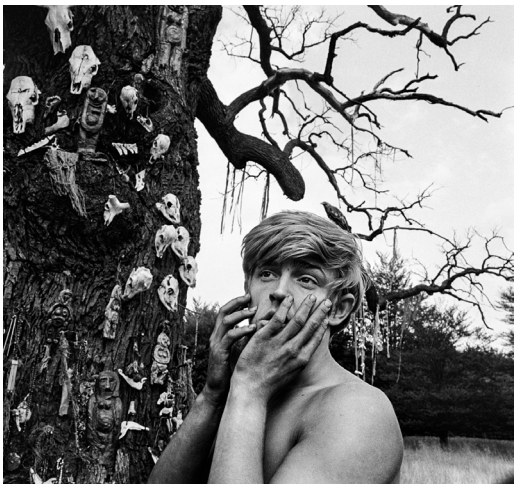

Tehdy sedmnáctiletou studentku vytáhnul uprostřed vánice k Dunaji a vytvořil velmi autentický portrét bledé dívky se zamrzlými vlasy. Fotografie působila jako by byla pořízena přímo na scéně, přesto však s reálným sněhem a přirozeným světlem bez jakýchkoliv umělých efektů. Portrét Magdy Vášáryové byl vybrán jako propagační symbol pro Markétu Lazarovou. a právě díky tomuto snímku nabídl František Vláčil Všetečkovi stálou spolupráci při téměř tříletém natáčení. Zúčastnil se rovněž dokumentování seriálu Tajemství řeči Karla Pecha, který byl však nakonec i s jeho fotografiemi režimem zakázán.

← Zahraniční studenti na oslavě 1.máje, Praha 1968

7/ Reportážní tvorba z let 1968 až 1989

Roku 1964 se mu podařilo prosadit mezi kandidáty Svazu českých výtvarných umělců a o čtyři roky později se stát řádným členem. Fotografoval vše kolem sebe, dětské gangy v pražských Holešovicích, příběhy starousedlíků na Malé Straně, velmi silná je fotografie staršího pána s ochočenými vrabčáky, které chodil denně krmit na Kampu. Za zmínku jistě stojí fotografie štamgasta z hostince u Dvou slunců, který si vykračuje Nerudovkou jen v papučích. Všetečka se také rád toulal přes den starým Žižkovem a pozoroval hrající si děti a pavlačové drbny, jednou na něj vyběhla rozčilená žižkovská domovnice a podařil se mu velmi úsměvný snímek. Fotoaparát měl vždy při ruce a soustavně pracoval na svém souboru Lidé, který byl později součástí mnohých výstav a knih. Všetečkovy dokumentární fotografie z té doby jsou velmi silnou výpovědí o běžném životě. Mnohdy dokázal najít humor a skrytou alegorii ve velmi banálních situacích. Léto roku 1968 trávil se svou rodinou ve Zlatých Moravcích, odkud jeho žena pochází. Zde pravidelně dokumentoval pouť v Topoľčiankách a život v okolních vesnicích a městech. Denně poslouchal rádio Svobodná Evropa, když vycítil, že se něco děje, pobyt na Slovensku ukončil a dokud to šlo, vrátil se zpět do Prahy. Se svou ženou bydleli od roku 1966 bytě v Dejvicích blízko Evropské (tehdejší Leninovy) třídy, takže měl toho osudového rána 21. srpna, příjezd vojsk Varšavské smlouvy v čele s armádou Sovětského

svazu přímo pod okny. První svitky zachycující nervózní vojáky na Hradčanech mu byly bohužel zabaveny. Vybaven zásobou nových filmů se vydal na Vinohradskou třídu, kde se sváděl boj o Československý rozhlas. Při výbuchu muničních vozů se mu podařil velmi dramatický snímek hořícího tanku a zoufalého mladého muže utíkajícího s rozhlasovým přístrojem. Tato fotografie se stala velmi ikonickou, protože dokonale vystihuje danou situaci. Do Všetečkových fotografií mladých Pražanů se promítlo mnoho emocí – strach, pohrdání i odhodlání čelit okupantům. Použití širokoúhlého objektivu a kontrastní způsob vyvolání dodával mnohým jeho snímkům určitou dramatičnost, i když ve srovnání s dílem Josefa Koudelky nebo z části i mladičkého Paula Goldsmithe či Ladislava Bielika z Bratislavy nejsou jeho snímky vždy kompozičně tak radikální a občas postrádají větší přímé zapojení do děje, jsou stejně jako fotografie mnohých jeho kolegů například Miloně Novotného, Pavla Diase, Oldřicha Škáchy nebo amatérského fotografa Bohumila Dobrovolského citlivým dokumentem dané doby. Všetečka fotografie z osudného dne ještě ten samý večer doma ve své koupelně vyvolal a předal sousedovi Jiřímu Tvrzníkovi z Mladé fronty, takže se následující den anonymně ocitly v Mladé frontě, MY 68, časopise Politika, Mladém světě a dalších periodikách. Pořízené snímky tajně předával různým mezinárodním organizacím s nadějí, že se nezkreslené informace dostanou do světa. Dne 27. srpna odevzdal fotografie z pohřbu obětí okupace, které byly použity na poslední oficiální protiokupační plakát. Sloužil jako poděkování novinářů lidem za podporu při distribuci novin a letáků. Ve stejném roce uspořádal výstavu ve výstavní síni Fotochema, kde nechyběla ani část těchto záběrů. Výstavu koncipoval tak, aby příliš neprovokovala, snímky pečlivě vybíral a zakryl v kontextu ostatních fotografií. Na podzim se ozval přední německý časopis Stern s lukrativní pracovní nabídkou a možností odstěhovat se s rodinou do Německé spolkové republiky.

„Žena mi tenkrát řekla, ať se rozhodnu sám, neváhal jsem ani minutu a velkorysou nabídku okamžitě odmítl, Prahu miluji a nemohl bych žít jinde, také jsem se bál ztráty zbytku rodiny a domova, bez možnosti se sem kdykoliv vrátit. Syn nám to později vyčítal, ale já jsem za to rozhodnutí rád.“ [6]

O mnoho let později v roce 2012 vzniká obrazová publikace Pražský chodec proti tankům – Srpen 1968 – Abychom nezapomněli. Fotografie jsou doplněné texty z necenzurovaných protiokupačních novin, které byly za těch osudných srpnových dnů distribuovány. V té době Všetečka musel upustil od větších fotoaparátů , jako byl Praktisix, a používal méně nápadnou Leicu s širokoúhlým objektivem. Fotografie nejsou vždy technicky nebo

6 Z rozhovoru s fotografem dne 21. října 2016.

výtvarně dokonalé, protože často vznikaly při útěku, v nestřežených okamžicích z kapsy kabátu nebo z tramvaje, přesto skrývají mnoho emocí, zejména v případě snímků zblízka velmi dramatickou kompozici podtrženou širokoúhlým objektivem a dlouhými expozičními časy. V roce 1968 protestoval proti okupaci naší republiky stejně jako většina jeho kolegů a spoluobčanů a tyto smutné chvíle dokumentoval, co nejlépe dovedl pro sebe i další generace. Přesto v některých opravdu vyhrocených okamžicích fotoaparát raději nevytahoval, nechtěl se dostat do zbytečných problémů, přijít o nafocený materiál, jako se to denně stávalo jeho fotografickým kolegům, a o dobré místo na fakultě. Měl svoji práci rád, chtěl publikovat, vystavovat a tak se snažil zbytečně neprovokovat. V průběhu následujících let se odehrálo mnoho dalších dramatických chvil našich dějin, kde Všetečka nesměl chybět, například smuteční průvod za Jana Palacha, kterého se krátce po jeho upálení v lednu 1969 zúčastnilo několik desítek tisíc lidí a byl jakýmsi protestem proti sovětské invazi. Z této události se rovněž nabízí srovnání s dalšími fotografy, například Miloněm Novotným, Pavlem Diasem nebo Pavlem Štechou. Všetečka vytvořil z mého pohledu velmi silný a ikonický portrét mladé ženy kráčející průvodem po Václavském náměstí, v jejím výrazu vnímám obrovskou statečnost a odhodlaní bojovat za svobodu. Autor v mnoha snímcích velmi výstižně zaznamenává zdrcující atmosféru daného dne. Ve Všetečkových fotografiích je vidět velká empatie a celkové propojení s davem. Miloň Novotný dokumentuje stejně jako Pavel Dias všechny důležité momenty, propojuje velmi výstižně více dějových linií spíše než zaměření se na detail. Nikdo z nich v té chvíli ještě netušil, že přesně o 21 let později budou mít možnost fotografovat Václava Havla před filozofickou fakultou při slavnostním odhalení posmrtné masky Jana Palacha od Olbrama Zoubka. V průběhu následujících let autor nepřestává dokumentovat veškeré demonstrace, společenské události, prvomájové průvody ani běžný život, přesto od reportáže částečně ustupuje zejména k fotografování Prahy až do roku 1989, kdy opět nechyběl u žádné události včetně 17. listopadu. Vzniklo mnoho symbolických fotografií plných emocí a odhodlání vzdorovat, opět Všetečka využívá delší expoziční časy, rozmazané státní vlajky, transparenty nesoucí protistátní hesla, detailní záběry v davu manifestujících, dramatické výrazy lidí zblízka přesto nehledících do fotoaparátu.

Všetečka v průběhu půlstoletí své fotografické praxe spolupracoval s řadou médií – Českým rozhlasem, denním tiskem a časopisy jako například Československá fotografie, Divadelní noviny, Kulturní rozvoj, Květy, Literární měsíčník, MY 68, Public (SRN), Prostor, Reflex, Revue fotografie, Svět v obrazech, Večerní Praha, Vlasta a mnoho dalších.

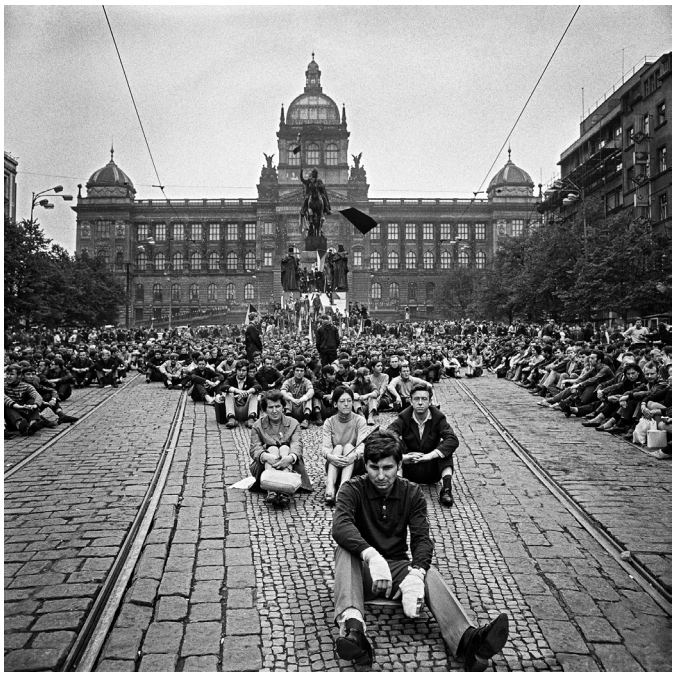

Václavské náměstí 1968, z knihy
Pražský chodec proti tankům

Václavské náměstí 1968, z knihy Pražský chodec proti tankům

→
Praha, Srpen 1968,
z cyklu Pražský chodec

↓
Vinohrady, Srpen 1968,
z knihy Pražský chodec
proti tankům

↖
Václavské náměstí 1968, z knihy Pražský chodec proti tankům

↑
Vinohrady, Srpen 1968, z cyklu Pražský chodec

←
Praha, Srpen 1968, z cyklu Proti tankům

←
Václavské náměstí, smuteční průvod – pohřeb Jana Palacha, 1969

Václavské náměstí, pohřeb Jana Palacha, 1969
↓

Václavské náměstí, smuteční průvod – pohřeb Jana Palacha, 1969

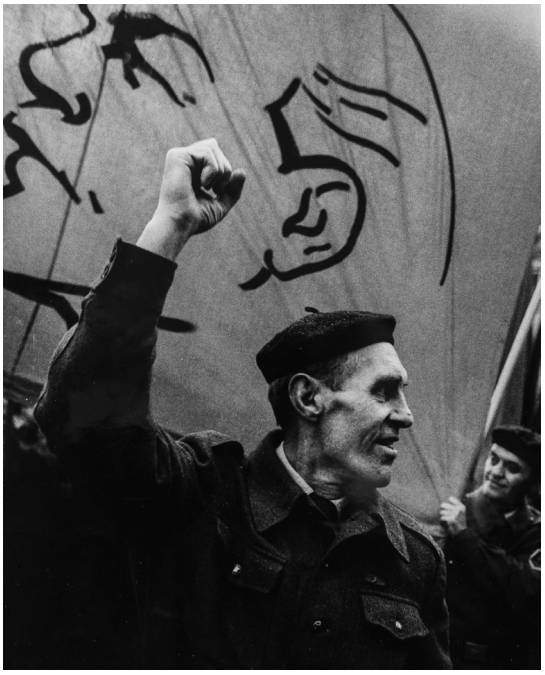

↑
Protestní demonstrace na podporu Komunistické strany Jugoslávie, Praha, 1969

←↗
Milicionáři, 1969, Sbírka SČF (obě)

Světové shromáždění
za mír proti jaderné válce,
Praha 1983

Václavské náměstí, listopad 1989, z cyklu Pražský chodec

↑
Listopad 1989, z cyklu Pražský chodec, Praha Letná

←
Z knihy Všenáprava obrazem

Srovnání s jinými fotografy té doby – snímky z Palachova týdne 1969

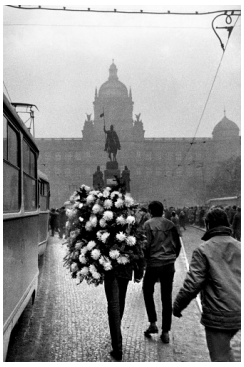

Pavel Dias

Miloň Novotný

Pavel Štecha

←
Katedra fotografie FAMU 1988

Jiří Všetečka, Fred Kramer, Vladimír Kozlík, Vladimír Birgus, Pavel Štecha, Jaroslav Krejčí, Zdeněk Virt, Ján Šmok, Jaroslav Šimek, Vendula Vrábová, sedící zleva: Clifford Seidling, Antonín Braný, Libuše Šimková

8/ Pedagogická činnost na FAMU, úryvky z rozhovorů se studenty – Josef Ptáček, Josef Hník

Roku 1969 se Jiří Všetečka na podnět zakladatele a vedoucího katedry fotografie Jána Šmoka stává externím pedagogem na Filmové a televizní fakultě AMU, kde působil jako externí pedagog nejprve na Katedře kamery a od roku 1975 již na nově vzniklé Katedře fotografie. Jako externí pedagog působí na FAMU až do roku 1991. Vyučoval dokumentární fotografii a audiovizuální prostředky ve výuce. Mezi jeho kolegy v té době patřil například Fred Kramer, který vyučoval módu, Jindřich Brok, mistr přes fotografii skla a zátiší, Jaroslav Krejčí, uznávaný divadelní fotograf, dále Jaroslav Rajzík, Clifford Seidling, později Miroslav Vojtěchovský, Vladimír Birgus, Vladimír Kozlík, Jan Brodský, Antonín Braný a další. Mezi jeho první žáky na FAMU byli Miroslav Vojtěchovský, Josef Hník, Vladimír Kozlík, Pavel Štecha, Josef Ptáček později Karel Cudlín, Rudo Prekop, Tono Stano, Miroslav Zajíc a mnoho dalších významných jmen české a slovenské fotografie. Snažil se své studenty přimět fotografovat na plný formát, nedělat výřezy, kladl důraz na kompozici, zatahování okrajů snímků, aby vynikla plasticita. „Chtěl jsem je naučit poctivé řemeslo," vzpomíná Jiří Všetečka.

„Jiřího přednášky jsem měl moc rád, vždy nás dokázal rozesmát. Měl inteligentní humor. Také si pamatuji, že nám říkal, ať nosíme šusťáky, abychom byli co nejvíce nenápadní.

Byly v té době módní a nosilo je hodně lidí. Tvrdil, že správný reportér nesmí být vidět. Sám fotil rád od boku, hlavně v tramvaji a fotoaparát vždy schovával do kabátu. V prvním ročníku nám zadal úkol fotografovat v noční tramvaji, jezdila tam spousta podivných existencí a byla to dobrá škola. V druhém ročníku jsme měli vytvořit publikaci Homo Faber neboli pracující člověk. Fotografoval jsem ve sklárnách, chodily tam na výpomoc holky z pasťáku, bylo tam hrozné horko, chlapi popíjeli pivo a celkově tam vládla velmi uvolněná atmosféra. Já z toho byl dost vykulený, ale Jiřímu se práce moc líbila. Byl šťastný, když jsme přinesli 10 dobrých fotografií, z těch jsme pak měli vybrat 5, kterých si ceníme nejvíce. Vždy jsem chtěl dodat celý příběh, ne klást důraz jen na konkrétní fotografie, měl jsem ho moc rád, ale myslím, že na nás občas mohl být přísnější," vzpomíná jeden z jeho prvních studentů a pozdější pedagog FAMU Josef Ptáček. [7]

„Na docenta Všetečku vzpomínám moc rád, FAMU jsem navštěvoval v letech 1968 až 1972, učil mne ve 2. a 3. ročníku. Byl jsem ve třídě jediný student, Štecha byl tenkrát o rok výš a Ptáček pode mnou. Domluvili jsme si systém individuálních konzultací, často jsem za nim jezdil na ČVUT nebo jsme se sešli někde u piva. Jako pedagog byl mírný, hodně mluvil o sobě, v té době byl zapálen do tvorby Pražského chodce, bylo to zajímavé vyprávění. Vedl mi tenkrát Homo Faber, měla z toho vzniknout obrazová publikace. Vybral jsem si jatka v Holešovicích. Fotografie byly velmi silné a Všetečkovi se soubor moc líbil, ale byla to hrozná práce, nechtěl bych se tam vracet. Hodně jsem se tím naučil, i když moje volná tvorba byla jiná... Druhý cyklus, který mi vedl, byl o hřbitovech. Měl jsem volnou ruku ve volbě témat a toho jsem si moc vážil." [8]

V roce 1972 Jiří Všetečka podal na FAMU žádost o habilitačního řízení v oboru umělecká fotografie, kterého se ujal Ludvík Baran. Do hodnotitelské komise byli jmenováni Karel Plicka, spoluzakladatel FAMU a bývalý první děkan školy, Jindřich Brok a Eugen Weidlich z Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. Komisi předložil dva soubory, první soubor Ohniváči o lidech pracujících ve slévárnách ČKD Praha. Lákalo ho náročné prostředí slévárny a možnost poprat se s těžkými světelnými podmínkami. Druhý soubor byl o jeho životní lásce Praze. V roce 1977 byl jmenován docentem v oboru fotografie.

Současná fotografie jako výtvarný projev má dvě krajní polohy: obrazově dekorativní a výtvarně dokumentární. Výtvarný dokument narativní, svědecký, ovlivněn poválečným neorealismem, podnícen sociálními společenskými proudy se stává proklamativně humani-

---

7 Z rozhovoru s Josefem Ptáčkem 12. ledna 2017.

8 Z rozhovoru s Josefem Hníkem 23. dubna 2017.

stický. Fotografie volbou všedních témat nepřestává být výtvarným obrazem. Naopak sociální témata rozvíjejí výrazové možnosti fotografie k samé jedinečnosti okamžitého prožitku. Všetečkova prošla již etapou psychologických etud lidské tváře v okamžitém hnutí a dospěla k obrazovému vyjádření dějů, činnosti a lidských vztahů v kompresované dynamice vrcholného napětí. Princip jeho tvorby je stejný na portrétu, ve výjevu nebo v líčeném příběhu. Zastavený svět ve Všetečkových obrazech jsou menší nebo větší společenská dramata. Technicky jde o vysoce kultivovanou metodu reportáže, pohotového snímání prchavých zážitků, projevů, dějů ukradených plynoucímu času a pohybu ve významově i výtvarně nejúčinnějších okamžicích. Je to princip známý z fotografického díla H. C. Bressona, W. Bischofa, W. Kleina, C. Carruby, B. Brandta atd. Námětovou oblastí Všetečkových prací je výlučně člověk. Jeho fotografie v cyklech tváří, portrétů, ve výjevech příbězích má osobitý vypravěcí náboj. Výtvarným pojetím nepřipouští popisnost. Střídmá symbolika postojů, gest, pohledů a pohybů určuje přesně význam obrazu a vylučuje jakoukoliv nahodilost. Mladý autor si vybral nesnadnou oblast živé tématiky, která je však bohatá, variabilní a stále nová s měnící se společností. Jeho filozofický pohled na svět je pozitivní uznávání lidských hodnot bez přehnané ironie, skepse, společenské kritiky, bez efektního naturalismu nebo výtvarné exkluzivity. Fotografie Jiřího Všetečky působí právě kouzlem všední přirozenosti. Dobré fotografické práce a jiná umělecká díla se vždy vyznačují jistou tvůrčí lehkostí a prostotou. Výstava nevelká počtem fotografií, ale bohatá tematicky ukazuje přesvědčivě směr vývoje autora i jeho úsilí po výtvarné analýze proměnlivé jevové skutečnosti. Obrazy v katalogu jsou nejstručnější zkratkou jeho tvorby. Portrét filmové herečky Vašáryové je zcela nekonvenční, sugestivní a dynamický výrazem, ačkoliv předlohou byl pouhý statický model. Zrození člověka, stejně jako dva další výjevy dětských reakcí, ukazují jak dovede Všetečka citlivě analyzovat děj a dát mu uvolněnou kompozici, v níž se uplatní významové dominanty. Na dalších třech fotografiích se odráží pravděpodobně nejvlastnější doména autorova. Bohatá dějovost těchto fotografií a jejich přesné společenské určení zformované ukázněnou kompozicí je zážitkem nejen výtvarným, ale obrazovým vyjádřením pojetí světa. Ostatní fotografie na výstavě ukazují, že téma „člověk" je nekonečné, nevyčerpatelné a dokazují i to, že autor je vášnivě posedlý hledáním nových přístupů a cest k objevení samé podstaty lidských projevů a vztahů. [9]

---

9 Zdroj: Úvodní slovo – text z pozvánky k výstavě „Fotografie Jiřího Všetečky" ve výstavní síni Fotochema zahájené 22. října 1968. Autor: doc. Dr. Ludvík Beran, filmový teoretik, fotograf a kameraman, pedagog katedry dokumentární tvorby a později proděkan FAMU, profesor na fakultě žurnalistiky UK, dále působil na VŠMU v Bratislavě a Univerzitě Cyrila a Metoda v Trnavě.

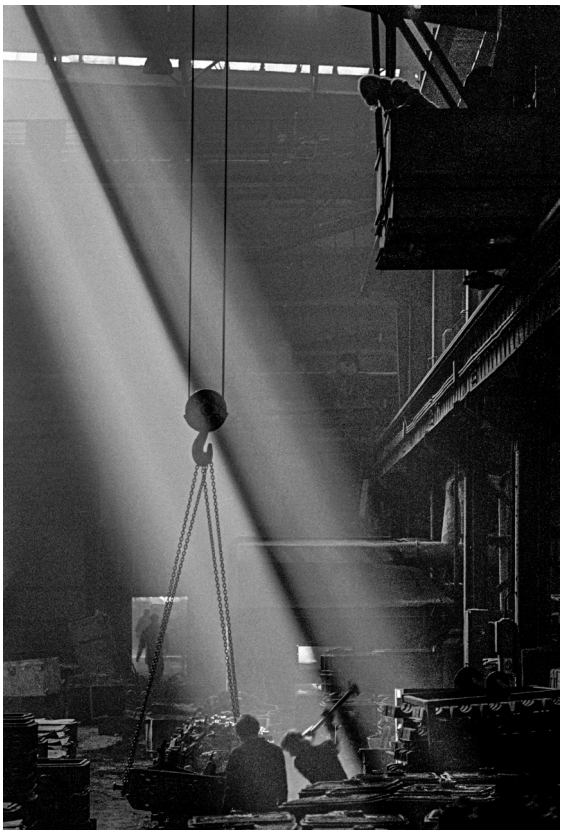

Soubor Ohniváči, slévárna ČKD, Praha 1972

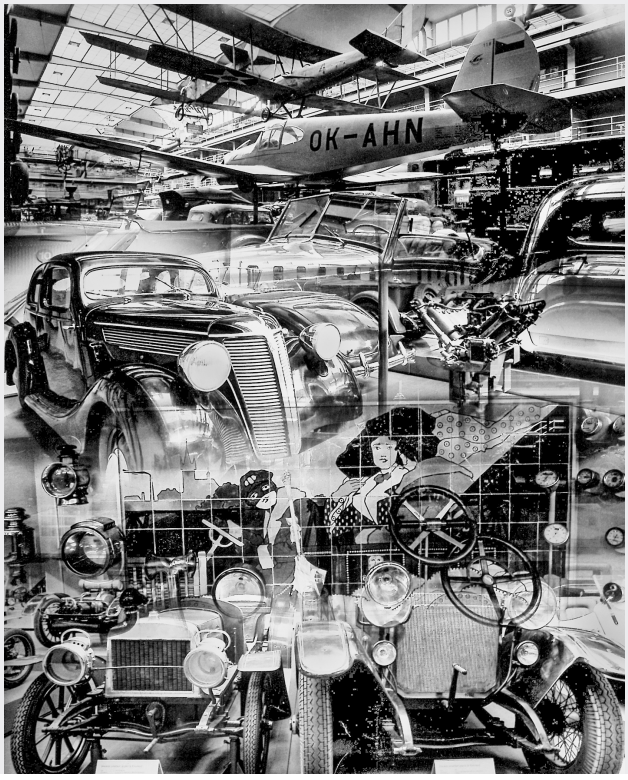

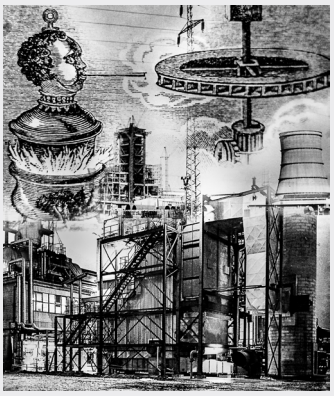

Z knihy Technika očima staletí, 1982

9/ Kouzlení s technikou

V roce 1982 byl Jiří Všetečka požádán, aby vytvořil obrazovou část knihy Technika očima staletí vydanou k 275. výročí ČVUT. o text se postaral Bohuslav Hlinka. Knihu tvoří mnoho koláží s motivy jednotlivých fakult. Koláže jsou kombinací grafiky, historických dokumentů, starých dobových fotografií a nových fotografií detailů architektury jednotlivých univerzitních budov. Vše zvětšované v černé komoře bez jakékoliv digitální manipulace, která v té době ještě neexistovala. Koláže jsou vyvolávané na fotopapíry Forte s použitím vývojky a ustalovače FOMA. Všetečkův technicky dokonalý experiment s prolnutím dokumentů, fotografií a kreseb je sice trochu slabší po grafické stránce, ve srovnání s koláženi jiných autorů například Jaroslava Rösslera nebo Karla Teigeho, ale v konečném důsledku působí celkem přirozeně a nadčasově.

Paralelně ve stejné době vznikal ve spolupráci s Všetečkovým kolegou ze strojní fakulty Ladislavem Drsem obdobný technický projekt - knižní experiment Objektivem počítače, kde se v neobvyklé symbióze setkává geometrie, fotografie a výpočetní technika. Tato kniha se zcela vymyká tradiční Všetečkově fotografické tvorbě, proto o to větší bylo překvapení obou autorů, když se publikace Objektivem počítače umístila roku 1981 v soutěži Nejkrásnější kniha roku. Ministerstvo kultury ČR a Památník národního písemnictví tehdy ocenily vysokou výtvarnou a obrazovou úroveň publikace. Fotografie, stejně jako

objekt, je vnímána jako projekce na plochu, kouli nebo válec. V klasické fotografii se obraz z objektivu přenese na políčko filmu nebo čipu v podobě čtverce nebo obdélníku, ale v tomto případě se snažili docílit, aby fotografie objektu byla v celém zorném poli. Z měchového fotoaparátu Moskva 5 byl vymontován objektiv s uzávěrkou a nahrazen širokoúhlým kinofilmovým objektivem, doplněn přechodovým filtrem s pevnou maximální clonou. Exponovalo se ručně odkrytím závěrky. Z takto vyrobeného rybího oka vznikaly působivé fotografie z pražských ulic a náměstí. Kapitolu knihy o projekci na válec Všetečka vyplňuje panoramatickými fotografiemi pořízenými na další speciální fotopřístroj, který mu navrhl a sestrojil kolega ze strojní fakulty. Úhel záběru dosahoval až 270 stupňů, fotoaparát měl otočný objektiv se složitým optickým systémem, který promítal obraz na film o šířce 6 centimetrů. Film byl navinut do kruhu, podobně jako je to ve fotoaparátu Horizont, ale při expozici větší plochy než úhel záběru 180 stupňů bylo nutné se schovat pod přístroj nebo kolem něj rychle obíhat, aby se člověk nedostal do záběru. To mohlo někdy při fotografování znamenat určité technické problémy.

Kampa z Karlova mostu, z knihy Objektivem počítače

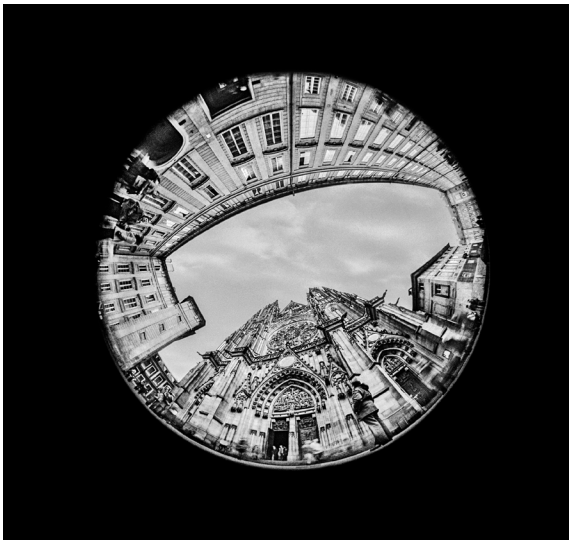

Z knihy Objektivem počítače

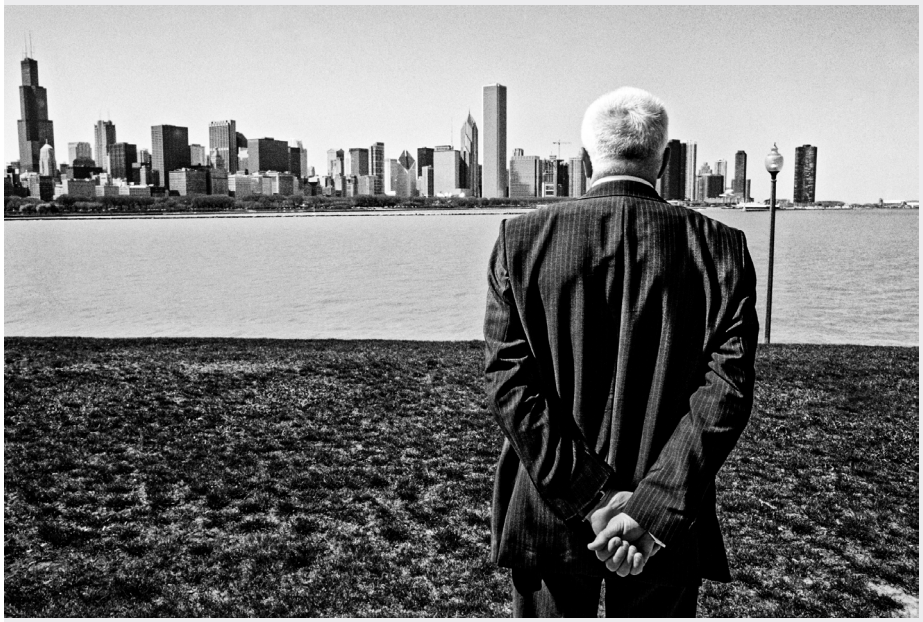

← Portrét Václava Klause v USA, 2006, z knihy Chodec s objektivem

10/ Cestování Pražského chodce po světě

Jiří Všetečka uspořádal nejen u nás, ale i ve světě mnoho výstav velkoformátových fotografií Prahy. Mezi ty nejvýznamnější patřil soubor Pražský chodec, který své turné odstartoval v Tereziánském křídle Pražského hradu.

V roce 2003 až 2009 zhlédli výstavu Pražský chodec návštěvníci Českých center a konzulátů ve Francii, Rumunsku, Bulharsku, Maďarsku, Polsku, Švédsku, Malajsii, Kongu, Spojených arabských emirátech, Mali a v neposlední řadě prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky také v USA, nejprve ve Washingtonu a Phoenixu a v roce 2006 v Chicagu. Tam se u příležitosti otevření generálního konzulátu na pozvání podnikatelů a krajanů dostavil i prezident Václav Klaus, kterému se při návštěvě Spojených států stal Všetečka dvorním fotografem. Výstava se setkala s velkým ohlasem všech zahraničních návštěvníků i krajanů.

←
Z knihy Praha světlem tvořená

11/ Rozbor vybrané knižní tvorby

Stejně jako mnoho jiných fotografů, snil Všetečka o knize, která zvěční pohled na naši překrásnou metropoli. Tento sen si po pečlivém ideovém schvalování komise roku 1978 splnil vydáním knihy Pražský chodec. Fotografie jsou doprovázeny nádhernými texty Vítězslava Nezvala. Většina těchto fotografií vznikala na Praktisix, který Všetečka spolu se všemi teleobjektivy vozil v kočárku, jemuž se říkalo osmipérák. V noci dost vrzal, olejnička tudíž bývala nezbytnou součástí foto výbavy. Jeho vysněný Hasselblad byl pro něj až do roku 1992 nedostupný.

Všetečka o Praze vždy mluvil jako o své celoživotní lásce. Naši metropoli mapoval přes padesát let a není moc lidí, kteří by znali každičký kout staré Prahy tak dobře jako on. Mezi jeho nejvýraznější knižní publikace patří Všenáprava obrazem, Pražský chodec a Praha světlem tvořená.

„Jiří Všetečka a Praha – fotograf a město – poutník, jeho místo a jeho lidé.

Právě ze souhry mezi viděním Jiřího Všetečky a důvěrnou znalostí starobylé Prahy, jejích magických proměn, vzniká mistrně zachycená harmonie obdobná jako v důvěrném vztahu mezi mužem a ženou.

Objemná fotografická výbava sice pevně připoutává kroky poutníka Jiřího Všetečky k zemi, ale duše létá a mezi nocí a dnem či dnem a nocí zachycuje vždy jen tu jedinou tichou vteřinu, kdy opar, světelná hra vstávajícího měsíce nebo slunce dá Praze-ženě jedinečnou atmosféru či náladu a udělá ji vyzývavě, tajemně, až mysticky krásnou.

Kdo se naučí ve fotografiích „číst", zaposlouchá se do příběhů, které vyprávějí, uslyší vnitřní hlasy a pochopí, jaké vibrující, chvějivé napětí je nutné k vystižení prchavých dojmů, snové pomíjivosti a lyrické podmanivosti.

Člověče pojď a dívej se!

Nech se vést snímky zkušeného fotografa a pedagoga, jehož doménou nejsou pouze kratičké imprese, ale také dobový sociální dokument – mládí, stáří, zlomové události v životě jednotlivce i celé společnosti, tedy plynutí času odměřovaného nám všem. K jeho velkým láskám patří hudba, literatura, psychologie či touha po komplexním vědění, didaktika humanismu Jana Amose Komenského, jež jsou shrnuté v Komenského celoživotním díle Obecná porada o nápravě věcí lidských. Za snahou Jiřího Všetečky o „všenápravu obrazem" vyzařuje ze světlem zachycené komunikace mezi lidmi před kamerou a člověkem stojícím za ní, z hlubokého pochopení fotografovaných tváří, výrazů, úsměvů i vrásek, typu lidí a vztahů mezi nimi." [10]

Všenáprava obrazem

Všenáprava obrazem, rozsáhlý sociální dokument a jedno z vrcholných děl Všetečkovy dokumentární tvorby, vznikala přes osm let. Úplnou náhodou mu přišla začátkem 60. let do ruky kniha Labyrint světa a ráj srdce. Alegorický příběh tenkrát našel v antikvariátu poblíž Jungmannova náměstí, samozřejmě knihu znal, ale nikdy ji tak podrobně nestudoval. Poselství Jana Amose Komenského převtělené do poutníka hledajícího smysl lidského bytí, práce a touhy po vzdělání, smíření národů a ukončení války staré přes 400 let ho natolik uchvátila, že strávil měsíce pročítáním knihy sem a tam a výběrem těch nejsilnějších myšlenek aplikovatelných v aktuální době. Vše si poctivě podtrhával a ke Komenského ideálům pak vytvářel vhodné fotografie. První vydání fotografické publikace Komenský: Labyrint světa a ráj srdce (Comenius: Labyrinth der Welt und

10 Zdroj: Úvod knihy Pražský chodec, strana 6, nakladatelství Art-D Grafický atelier Černý 2004. Autor: Pavlína Klazarová, volná novinářka zaměřená na architekturu, fotografii a výtvarné umění.

Paradies des Herzens) s originálními texty vyšlo v roce 1972 v Německu díky profesorovi Klausi Schallerovi, vedoucímu oddělení komeniologie na univerzitě v Bochumi. U nás publikace neprošla cenzurou, žádné nakladatelství ji nechtělo vydat, obsahovala záběry z 21. srpna a z pohřbu Jana Palacha. Několik výtisků této knihy zaslaných autorovi z Německa nikdy nedorazilo. Knihy byly StB zabaveny jako protistátní literatura a Všetečka předvolán k výslechu. Právě fotografie hořící ulice na Vinohradech z roku 1968, které zařadil do kapitoly o válce jako symbol ničivých bojů a smrti, nebo zasněžená krajina se stopou ve sněhu a ostnatým drátem v dáli příslušníkům vadily nejvíce. Všetečkovo vysvětlování, že se jedná o komeniologické a filozofické dílo, neakceptovali. Přesto ho museli po několika hodinách propustit, jelikož smlouvu na knihu osobně nepodepsal. Pod záštitou Art centra fotografie vyvezl do Bochumi s oficiálním celním prohlášením a na vše měl předem vydané příslušné povolení. Nicméně knihy mu nebyly vráceny a o honorář byl připraven. Byl ale rád, že tato událost neměla větší dopad a mohl dále zůstat na fakultě.

V Československu vyšla první pozměněná verze pod názvem Všenáprava obrazem v nakladatelství NADAS až v roce 1987. Kniha získala ocenění Nejkrásnější kniha roku.

V soutěži Nejkrásnější české knihy roku je hodnoceno grafické, ilustrační a polygrafické zpracování knih vydaných v českých nakladatelstvích a vytištěných v českých tiskárnách vždy za poslední kalendářní rok. Ceny NKČR se udělují v sedmi kategoriích. V každé kategorii jsou vyhlašována první tři místa. Památník národního písemnictví uděluje navíc cenu grafikovi do 30 let, studentským pracím cenu Arna Sáňky, svou cenu uděluje i Spolek českých bibliofilů, SČUG Hollar, Unie grafického designu a Svaz polygrafických podnikatelů. Výstava NČKR se koná každoročně od dubna do května v letohrádku Hvězda. [11]

Právě na základě oceněné knihy získal Všetečka v roce 1988 možnost vystavovat za podpory Ministerstva zahraničí a UNESCO v Paříži. v roce 2009 vychází finální rozšířené vydání obsahující všechny fotografie, které před revolucí neprošly cenzurou.

---

11 Zdroj: www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz

← Portrét Václava Havla, ČVUT, 1991, z knihy Chodec s objektivem

Bill Clinton, Židovský hřbitov, Praha 1994

Prezident Ludvík Svoboda, 1968, sbírka SČF
Mezi přednosti Jiřího Všetečky patřilo kouzlení v černé komoře, originál s mužem v pozadí byl nalezen v Národím archivu.

↑
Parašutisté – Praha, z knihy
Chodec s objektivem

↗
Rogalisté – letiště Raná, z knihy
Chodec s objektivem

Pražský chodec

Pražský chodec je vůbec nejznámější obrazová publikace fotografa Jiřího Všetečky. Její název si vypůjčil se svolením Nezvalovy rodiny. Autor se stejně jako v minulosti Josef Sudek nechal inspirovat verši Vítězslava Nezvala a básníkovou surrealistickou procházkou milovaným městem. Na rozdíl od Pražského chodce z roku 1981, doprovázeného fotografiemi Josefa Sudka, je kniha Jiřího Všetečky stavěna zejména na fotografiích a pouze doplněna úryvky textů V. Nezvala. V mnohých Všetečkových fotografiích vidíme inspiraci jeho učitelem Josefem Sudkem. Zejména melancholické zamlžené Pohledy na Vltavu a Karlův most z Kampy, které často vídáme ve Všetečkových souborech, tvoří základ sudkovsko-nezvalovské mytologie milovaného města.

„Nic se mi nezdá být tak krásné jako dívat se na Prahu z Petřína nebo z jiných kopců a opájet se nevýslovným tónem města. Zvláště když sluneční paprsky způsobí, že oživnou teplé, nazlátlé tóny Prahy, jejíž mohutná starobylost černých, rzí a krví zabarvených věží je bez obdoby. Kdykoliv se vracím z cizích měst, pro jejichž krásu mám oči otevřené, do Prahy, mezi její mosty a věže, jsem šťasten, že smím žít v tomto městě, že je smím opěvovat, že se mohu pokoušet definovat jeho tajemství. Není divu, že první veliké okouzlení mně dávala noční Praha. v noci zakryla tma všecko, co by mohlo deprimovat člověka, a svými světly vodila ho atmosférou, na níž bylo mnoho svůdného.“ [12]

Spolu s Karlem Plickou, Josefem Sudkem nebo Janem Reichem patří Jiří Všetečka mezi významné české fotografy naší metropole. Praha z pohledu architektury stejně jako fotografování lidí v ní jsou dva hlavní motivy jeho tvorby. Autor přirovnává Prahu k nádherné ženě, která ukáže své půvaby a vnady jen tehdy, když ji znáte opravdu dobře, a proto ji máte rádi. Nejkrásnější je na přelomu dne a noci. Tu pravou atmosféru, to pravé světlo si zasloužíte pouze pokorným čekáním. Všetečka tvrdí, že až po několika desetiletích ví, kam a v kterou dobu zajít, a i přesto se má pořád co od Prahy učit.

„V posledních letech se z historického centra vytrácí život, mění se v nablýskanou vitrínu pro turisty s nevkusnými obchody se suvenýry a pochybnými podniky. Kam se poděli typičtí Malostraňáci, obyvatelé Starého Města nebo Nového světa? Je mi z toho smutno…“ [13]

---

12 Zdroj: Kniha Vítězslava Nezvala Pražský chodec, Československý spisovatel 1981.

13 Z rozhovoru s autorem dne 8. března 2016.

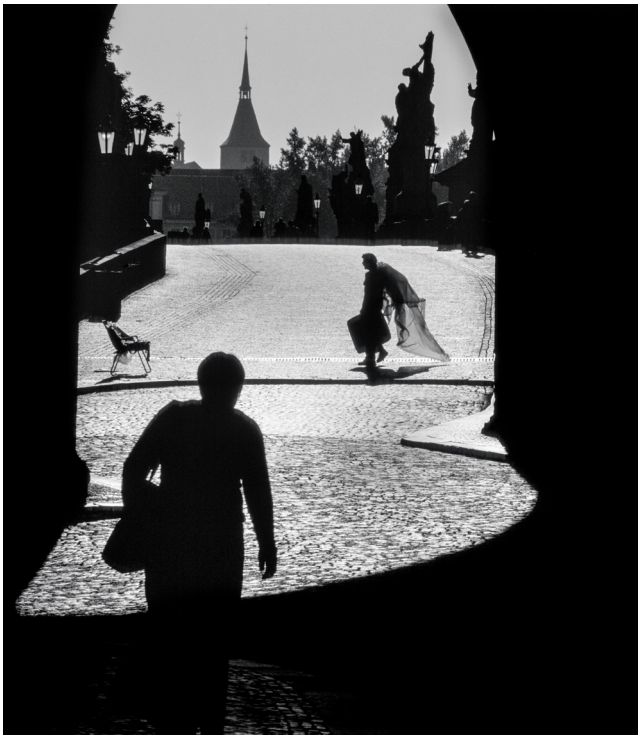

Z knihy Pražský chodec

Praha světlem tvořená

U Prahy světlem tvořené si na rozdíl od předchozích fotografických knížek autor nevybíral za partnery básníky a spisovatele, myšlenky historiků a jiná významná díla. Rozhodl se vyjádřit své vlastní pocity nejen fotografií, ale i textem. Z části ho k tomu naváděl dialog, který vedl s účastníky svých výstav, se studenty, které jako kantor vedl a snad i motivoval v jejich fotografické tvorbě, se všemi nadšenými a dychtivými začínajícími fotografy, kteří by se rádi dozvěděli více o fotografově práci, a v neposlední řadě s diváky, které prostě jen zaujme dobrý snímek.

Když poprvé usedl k psacímu stolu, ještě netušil, jak podrobný návod k fotografování Prahy poskytne dalším generacím. Všetečka předává s bezprostřední upřímností přesné informace o tom, jak zachytit krásu naší metropole v době zvláštního osvětlení, jak být v tu pravou denní či noční dobu na správném místě. Věděl na centimetry přesně, kam si stoupnout, když chtěl fotografovat východ slunce nad Týnským chrámem, v létě od Hladové zdi a v zimě od Hanavského pavilonu na Letné. Stejně tomu bylo i s měsícem za úplňku, těsně po jeho východu, kdy je plastický a není jen krásnou plochou koulí.

„Nejdříve se rozsvítí letohrádek nad americkým velvyslanectvím, potom jde nábřeží, Karlův most a zároveň Pražský hrad, končí to Mikulášem a Týnským chrámem. Takhle to jde za sebou a jde to opravdu velkým fofrem. a v zimě – v zimě je to tady nejkrásnější! Mám rád to mlhavé pošmourno.“ [14]

Z knihy Praha světlem tvořená

14 Z našeho posledního společného fotografování od Strahovského kláštera dne 1. srpna 2016.

Jiřího Všetečku jsme mohli potkat v pražských ulicích se stativem a dalším fotografickým „nádobíčkem" v torně. Často třeba i v pět ráno, kdy, jak vypozoroval, vychází slunce přesně v tom okamžiku a na té straně nebe, kde to potřebuje a kam právě mířil. Byl vždycky ve správný čas na správném místě. i když to znamenalo někdy nečekané dobrodružství, jindy dokonce nebezpečí. Panoramata města, malebné siluety věží a budov, lehký mlžný opar nad pražskými střechami. Zdánlivě všední, nicméně pozoruhodně půvabné lidské hemžení na ulicích, zajímavá akce, příběh vepsaný do tváře či gesta. To všechno a mnoho jiného uměl zachytit v pravou chvíli. Vypůjčil si kdysi pro sebe Nezvalovské pojmenování „Pražský chodec", které pak použil v titulu několika obrazových publikací. Prostý „pseudonym" vyjadřuje hodně z Všetečkovy tvůrčí osobnosti. Chodil, pozoroval, trpělivě čekal, fotil. Naučil nás objevovat poezii Prahy.

Svými knížkami na motivy Vítězslava Nezvala, Josefa Čapka, či Komenského Všenápravy obrazem ukázal, jak jinak lze vnímat – a svým způsobem dotvořit - závažnou myšlenku a krásné slovo. Neilustroval, spíš aktualizoval, vytvářel jakýsi most od básníka a myslitele k dnešku. a k nám. Jiří Všetečka byl výsostný tvůrce; patřil k těm autorům, kteří svou tvorbou dokazovali, že fotografie je nejen přesvědčivý dokument a svědectví doby, ale také umění.

Byl citlivý a vstřícný člověk, který to, co umí, sdílel s ostatními. Dokázal to pedagogickým působením na pražské technice i na FAMU. a rovněž svými knížkami. Například v první ze tří nedávno vydaných bilančních publikací, v knize Praha světlem tvořená, vypravuje skoro až „instrukčním" tónem, přitom sdělně a čtivě, jak vznikly konkrétní snímky, jaké přístroje a fotomateriály pro ně použil, jak hledal nejvhodnější místo a čas pro záběr. Přímo i nepřímo tu radí následovníkům. Znám lidi, kteří se s fotoaparátem a jeho knížkou v podpaží vydali po Všetečkových stopách. [15]

15 Zdroj: Smuteční projev, pohřeb Jiřího Všetečky, Olšanské hřbitovy dne 21. listopadu 2016.
Autorka: Agáta Pilátová, kulturní publicistka a překladatelka, Jiřího spolužačka a dlouholetá přítelkyně.

Z knihy Praha světlem tvořená

Hana Connor, 2016

Závěr

Není mnoho fotografů, kteří by dokázali skloubit fotografii a manažerské schopnosti tak dobře jako Jiří Všetečka. Vždy se mu dařilo najít dostatek finančních prostředků na uskutečnění velkolepých výstav u nás i v zahraničí, stejně jako najít nakladatele a sponzory pro vydání svých knih. Vždy tvrdě pracoval. Když nemohl ze zdravotních důvodů v posledních letech nosit těžkou fotografickou techniku a toulat se od úsvitu po soumrak ulicemi Prahy, vydával jednu fotografickou publikaci za druhou, sepisoval svůj barvitý život. Byl členem poroty Praha fotografická, působil v několika fotografických spolcích a ve Svazu českých fotografů, kde byl v letech 2000 a 2001 zvolen předsedou. Všetečka si udržoval publicitu v médiích, pořádal besedy se studenty, stále částečně působil na Strojní fakultě ČVUT. Celkem vydal 25 publikací, u posledních tří knih: Praha světlem tvořená, Chodec s objektivem a Pražský chodec ve světě, byl sám sobě zároveň nakladatelem. Byl rád, když použiji jeho slova, že mu do toho nemohl nikdo jiný „kecat“.

Poslední publikace Pražský chodec ve světě je jakýmsi bilancováním všech jeho cest. Úvodní fotografie tří amerických dam v červených kloboucích doplněná, dle mého názoru laciným digitálním efektem, stejně jako grafická úprava celé knihy podhodnocují jeho dosavadní tvorbu a kvalitu předchozích publikací. Kniha má pár výjimečných záběrů,

které se však ztrácejí v přemíře turistických snímků. u této knihy zcela platí, že méně znamená více, co do počtu snímků i do škály barev.

Když jsem se s Jiřím Všetečkou na podzim roku 2015 poprvé sešla, říkal: „Já si ještě splním sen a udělám to zahraničí." Je to výpověď o jeho osmiletém putování světem, plného nádherných barvitých vzpomínek a vyprávění, o splněném cestovatelském snu, který měl od dob, kdy se seznámil s Jiřím Hanzelkou a Miroslavem Zikmundem. Měli bychom s touto schovívavostí ke knize nahlížet a přimhouřit oko nad její fotografickou a grafickou úrovní. Pražského chodce ve světě pokřtil 26. října 2016 v Clam-Gallasově paláci v Praze. Další plánovaná kniha Praha světlem tvořená v angličtině už bohužel nevznikla.

Jiří Všetečka zemřel 9. listopadu 2016 ve věku nedožitých 80 let, pár dní po křtu své poslední fotografické publikace. Svůj sen si splnil nejen vydáním knihy ze zahraničního putování, ale celým svým bohatě naplněným životem. Tvrdil, že všechny filmy, co nafotil by dohromady tvořily šňůru dlouhou přes 15 kilometrů a to je pořádný kus práce! Dělal vždy to, co měl opravdu rád a do čeho byl zapálený. Pár okamžiků prošvihl, ale většinou měl kliku, jak sám s oblibou říkal. Odešel náhle, za dobrého odpoledního světla na pražské ulici, jak by si to Pražský chodec přál. Jeho životní elán mi byl během těch několika milých setkání obrovskou inspirací. Vážím si nejen jeho fotografického díla, ale zároveň jeho pozitivního a zdravého postoje k životu. Chybí mi vyprávění u kafíčka o poctivém fotografickém řemesle i o životě, společné obědy v bufetu na strojní fakultě, procházka Královskou cestou s poutavým výkladem a častou zastávkou na cigárko. Dost bylo bilancování jeho tvorby, chvály i kritiky. Snad se mi touto prací podařilo přiblížit ho více jako fotografa i jako člověka. Mrzí mě, že jsme to spolu nedotáhli, ale na druhou stranu, jak by řekl Jiří, alespoň mi do toho nemůže kecat.

Hana Connor, 2016

Fotografie z rodinného archivu

↗
Budoucí žena Marta Partlová

→
Syn Jiří s manželkou Martou

↓
J. V., archiv Jiřího Všetečky

←
Manželka Marta Partlová

↓
Syn Jiří

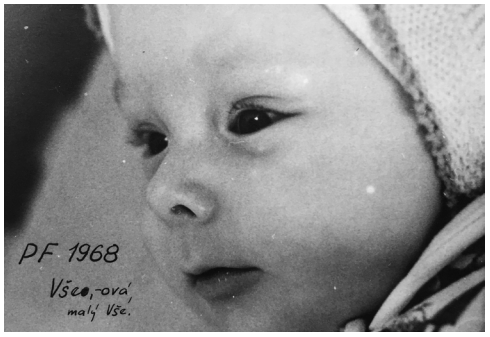

↑
J. V. při tvorbě montážních videií pro zefektivnění produktivity práce

↗
J. V., archiv Jiřího Všetečky

→
Jedenáctiletka

↘
Soubor Julia Fučíka

↓
S Radkou Veselou

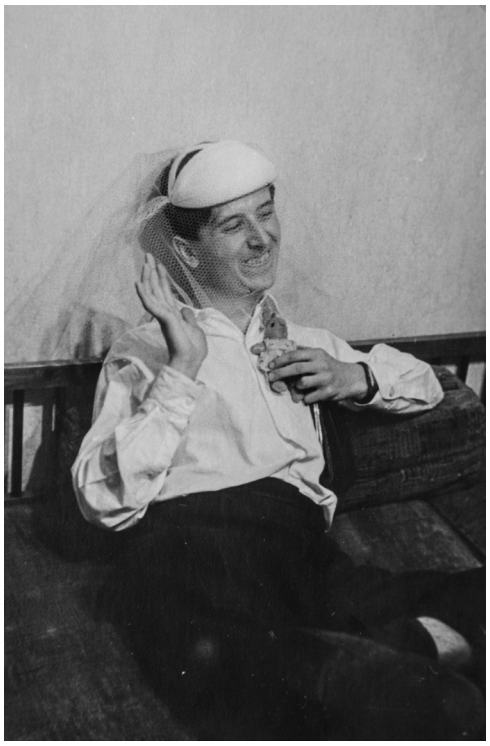

↑
Vojenská knížka

←
Svatba starší sestry Věry

Rozhovor s fotografem Jaroslavem Kučerou, přítelem J. V.:

Hana Connor: Jaké bylo Vaše první setkání s Jiřím Všetečkou?

Jaroslav Kučera: První setkání bylo na strahovských kolejích v roce 1969, kde jsme jako studenti založili Fotoklub Strahov a uspořádali soutěžní výstavu. K té jsme přizvali již tehdy známou osobnost Danielu Mrázkovou, doktora Šimka z FAMU a taky Ing. Jiřího Všetečku, který se dostal do podvědomí koncem roku 1968 výstavou v galerii Fotochema na Jungmannově náměstí, kde vystavil fotky z okupace a také několik portrétů – například Magdu Vašáryovou nebo prezidenta Ludvíka Svobodu. Tehdy byl asistentem na strojní fakultě ČVUT a také externím pedagogem na FAMU.

H. C.: Byli jste dobrými přáteli?

J. K.: Později roku 1975 jsem sám vystavoval v galerii Fotochema svůj kontroverzní soubor o lidech na okraji společnosti, což se tenkrát rovněž nesmělo moc ukazovat. To už jsme byli jako kolegové fotografové. Občas jsme se vídali, i když naše cesty nebyly úplně totožné. Jiří měl stálou práci jako pedagog, já byl na volné noze a vydělával si zakázkami pro různé národní podniky. Víc jsme se začali vídat v době převratu, to už jsme si tykali a potkávali se na různých protestech i vernisážích. Mám pocit, že jsme měli s Jirkou podobný osud, oba jsme vystudovali úplně jiný technický obor, já stavební, Jiří strojní, a fotografie se stala naším osudem. Vlastně podobně jako u Josefa Koudelky a dalších nefamáků.

H. C.: Byl Vám něčím inspirací, ať už svou tvorbou nebo jinak? Myslíte, že se ve vaší práci se nachází nějaké společné linie?

J. K.: Pamatuju si, když měl tenkrát výstavu ve Fotochemě koncem roku 1968, v době velkých emocí po okupaci naší republiky. Byl jsem z těch fotek nadšen a určitě ve mně zanechaly stopu. Tehdy jsem byl v druhém ročníku na stavební fakultě a ještě netušil, že budu fotografem. Každá taková inspirace byla drobným semínkem do duše nezralého studentíka. Když jsem před pár lety viděl stejné fotografie vystavené na Pražském hradě, už jsem tak nadšený nebyl, což je přirozený vývoj. Možná jen chyběly ty hluboké emoce. Když to srovnám například se souborem Cikáni od Josefa Koudelky, ten byl vynikající už tehdy a bude vždycky, stejně jako jeho Exily.

H. C.: Jak byste charakterizoval jeho fotografickou tvorbu, osobnost?

J. K.: Charakterizovat jeho osobnost a tvorbu si netroufám a o jeho vzorech nic nevím. Je fakt, že to byl silně ambiciózní typ, který většinou dokázal prosadit své nápady vydavatelům, sponzorům, galeristům nebo institucím. Vydal mnoho knih, do kterých musel dát spoustu energie a umu, a to velmi oceňuji. V posledních letech jsem s ním byl pravidelně v porotě soutěže Praha fotografická a musím říct, že byl vždy skvělým parťákem.

Jaroslav Kučera

Jaroslav Kučera se narodil roku 1946 ve vesnici Ředhošť v okrese Litoměřice. Vystudoval stavební průmyslovku v Mělníku, poté nastoupil na stavební fakultu ČVUT v Praze. Bydlel na strahovských kolejích, kde se stal spoluzakladatelem Strahovského Fotoklubu a organizátorem i účastníkem prvních fotografických výstav. Aktivně se účastnil protirežimních studentských demonstrací. Při příležitosti prvního výročí okupace v roce 1969 byl zatčen a několik týdnů držen v pankrácké věznici. Po státnicích na ČVUT se stal fotografem „na volné noze“. Fotografoval zakázky pro časopisy a státní podniky, ale nevzdal se volné tvorby. Po revoluci roku se podílel na vzniku fotografické skupiny Signum a v roce 1996 se stal členem agentury Bilderberg Hamburg. V roce 2007 založil vydavatelství Jakura. Vydal jedenáct autorských fotografických publikací, je zastoupen ve sbírkách českých i zahraničních muzeí a galerií. Věnuje se také kurátorské činnosti, objevil a popularizval díla Jindřicha Bišického a dalších fotografů z období 1. světové války.

Rozhovor s fotografem Miroslavem Vojtěchovským, studentem J. V. a pozdějším kolegou:

Hana Connor: Jaké bylo Vaše první setkání s Jiřím Všetečkou?

Miroslav Vojtěchovský: První opravdové setkání, když nepočítám střetnutí na hromadných akcích, jako jsou vernisáže, besedy, atd., se odehrálo v malé místnůstce, spíše pokojíku na FAMU. První, co mě na něm překvapilo a co mně utvrdilo v představě, že potkávám člověka přicházejícího z prostředí technické školy, bylo, když jsem mu drze přes rameno nahlédl do jeho precizně připraveného plánu výuky. Inženýr a strojař se v něm prostě nezapřel.

H. C.: Jaký byl pedagog z pohledu studenta, případně kolegy?

M. V.: Jako pedagog to se mnou neměl vůbec lehké. Byl jsem sice o deset let mladší než on, ale také o šest osm let starší než mí spolužáci na FAMU. Byl jsem vyučený fotograf a v zaměstnání jsem dělal prakticky celou šíři komunální fotografie od retuše portrétních negativů až po skupinky školních dětí v závěru roku a věděl jsem, co všechno rozhodně nechci v životě dělat. Měl jsem za sebou studium na Střední průmyslové škole grafické a na to navazující praxi v ateliéru reklamní fotografe rezultující v jednoznačný názor, pod jakou práci bych se nechtěl nikdy podepsat. Jiří Všetečka po mně chtěl v rámci školního cvičení určitou propagační reportáž opěvující strojírenské učiliště. S tím jsem měl samozřejmě problém. Když jsem chtěl panu docentovi vyhovět, vytvořil jsem fotografie, které nebyly ke koukání, ale v té situaci se profesor ukázal jako velký formát. Všetečka mi po půl hodině debatování, či spíše slovního driblingu, doporučil změnit téma. To jsem bez mrknutí oka přijal a zkusil navrhnout, jestli bych mohl u pana docenta dělat cvičení "Kniha o vesnici". Byla to práce navíc, kterou se balancovalo moje poněkud podezřelé přecházení z mimořádného studia prvého ročníku do řádného studia v ročníku druhém (to byla tzv. "Šmokova finta" – ve druhém ročníku už se nekontrolovaly kádrové materiály). To cvičení jsem měl trochu promyšlené, bylo o malé vesničce Rváčov na Českomoravské vysočině, která shodou okolností patřila do otcovy farnosti a ve které se chudí venkované doslova prali o život.

H. C.: Byl Vám něčím inspirací, ať už svou tvorbou nebo jinak?

M. V.: Docent Všetečka mi najednou dal celou řadu vynikajících rad, které jsem o mnoho let později nacházel u Kobrého (Kenneth Kobré: Fotožurnalismus, 2000), ale hlavně ve mně dokázal probudit vztah k humanistickému dokumentu. Ani ve snu ho nenapadlo bránit mi v zařazování fotografií, které nebyly v té době ideologicky vítané.

H. C.: Jak byste stručně charakterizoval jeho tvorbu?

M. V.: Rváčov mi nakonec ukázal Jiřího (během té doby mi navrhl tykání) ve zcela jiném světle. Poznal jsem ho jako osobnost s cyklickým chápáním fotografické tvorby dlouho před tím, než se projevila v celém konvolutu jeho prací mezi Pražským chodcem a Všenápravou. Jiří Všetečka prostě uměl tlumočit složité obsahy prostřednictvím série propojených obrazů.

Rozhovor s Věrou Matějů, předsedkyní Svazu českých fotografů:

Hana Connor: Jaké bylo Vaše první setkání s Jiřím Všetečkou?

Věra Matějů: Už si nepamatuji přesně, ale bylo to někdy v době mého angažmá v časopise Fotografie-magazín. Připravovala jsem s ním článek a překvapila mě jeho skromnost a vstřícný přístup. To bylo oproti jiným věhlasným autorům osvěžující.

H. C.: Jak byste stručně charakterizovala jeho tvorbu?

V. M.: Miluji zejména jeho fotografie Prahy, ve vyladěných barvách, s jemnou nostalgií, přímo vyzařující lásku k městu, věčnému tématu fotografů a básníků. V cyklu Pražský chodec zase oceňuji promyšlenost záběrů, schopnost vložit do snímků vlastní názor, dokumentovat svou dobu s individuální pamětí pro budoucnost.

H. C.: Jaká byla jeho působnost ve Svazu českých fotografů?

V. M.: Sama nefotografuji, čili mě nemohl Jiří Všetečka ve fotografické tvorbě ovlivnit, ale rozhodně mě ovlivnil svou činností ve Svazu českých fotografů, kde několik let dělal předsedu a později lektora, konzultanta a porotce. Hezký byl zejména jeho přístup k amatérům, schopnost objektivně hodnotit a vhodně poradit. Dokázal citlivě posoudit a rozebrat předložené snímky, vytknout chyby a doporučit lepší řešení. Fotografové si jeho názoru velmi vážili. Podnětné byly jeho přednášky a účast na workshopech pořádaných SČF, kde předával své znalosti, vysvětloval na svých fotografiích jak na to. V neposlední řadě bylo velmi příjemné, že vždy přihlašoval své fotografie do členských výstav Svazu jako řadový člen a nikdy se svou tvorbou nepovyšoval, třebaže jeho jméno již bylo ve fotografických kruzích uznávané.

H. C.: Můžete prosím říct pár slov o vaší vzájemné spolupráci v soutěži Praha fotografická?

V. M.: Jiří byl více než deset let předsedou poroty této soutěže fotografů Prahy, která letos proběhla, bohužel již bez jeho účasti, už po jedenadvacáté. Já Prahu fotografickou organizuji již od samého počátku a spolupráce s ním byla nejen podnětná a poučná, ale zároveň velmi příjemná. Byl pro ostatní členy poroty i účastníky soutěže nepochybnou autoritou. Vtiskoval do ní svůj osobní svéráz.

H. C.: Jak byste stručně charakterizovala jeho osobnost?

V. M.: Myslím, že to již vyplývá z předchozího. Byl to člověk s osobitým kouzlem, kterého měli všichni rádi, a on měl pro ně pochopení. Když jsem ho v roce 2009 navrhovala na ocenění Asociací profesionálních fotografů ČR jako Osobnost české fotografie, které také získal, byla jsem přesvědčena, že si je zasloužil pro své umělecké i lidské kvality.

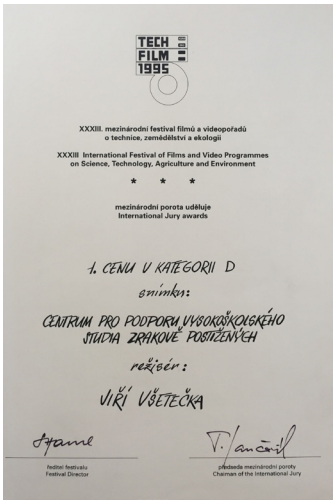
TECH FILM 1995

XXXIII. mezinárodní festival filmů a videopořadů o technice, zemědělství a ekologii

XXXIII International Festival of Films and Video Programmes on Science, Technology, Agriculture and Environment

* * *

mezinárodní porota uděluje
International Jury awards

1. CENU V KATEGORII D
snímku:
CENTRUM PRO PODPORU VYSOKOŠKOLSKÉHO STUDIA ZRAKOVĚ POSTIŽENÝCH
režisér:
JIŘÍ VŠETEČKA

ředitel festivalu
Festival Director

předseda mezinárodní poroty
Chairman of the International Jury

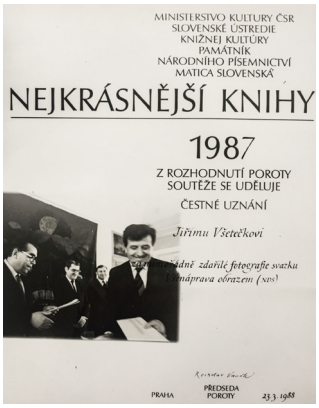
MINISTERSTVO KULTURY ČSR
SLOVENSKÉ ÚSTREDIE
KNIŽNEJ KULTÚRY
PAMÄTNÍK
NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ
MATICA SLOVENSKÁ

NEJKRÁSNĚJŠÍ KNIHY
1987
Z ROZHODNUTÍ POROTY
SOUTĚŽE SE UDĚLUJE
ČESTNÉ UZNÁNÍ
Jiřímu Všetečkovi
za mimořádně zdařilé fotografie svazku
Pražský chodec

PRAHA
PŘEDSEDA POROTY
23.3.1988

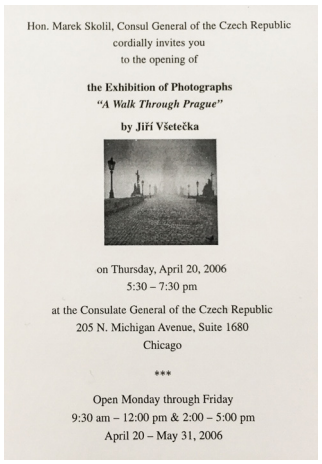
Hon. Marek Skolil, Consul General of the Czech Republic
cordially invites you
to the opening of

the Exhibition of Photographs
"A Walk Through Prague"
by Jiří Všetečka

on Thursday, April 20, 2006
5:30 – 7:30 pm
at the Consulate General of the Czech Republic
205 N. Michigan Avenue, Suite 1680
Chicago

***

Open Monday through Friday
9:30 am – 12:00 pm & 2:00 – 5:00 pm
April 20 – May 31, 2006

TSCHECHISCHES ZENTRUM
ČESKÉ CENTRUM

JIŘÍ VŠETEČKA
DAS JÜDISCHE PRAG IN FOTOGRAFIEN

EINE AUSSTELLUNG DES TSCHECHISCHEN ZENTRUMS BERLIN

DOKUMENTE DES ZEITGESCHEHENS

ERÖFFNUNG
Donnerstag, den 22. Juni 2006, um 19.00 Uhr

AUSSTELLUNGDAUER
23. Juni bis 8. September 2006, Eintritt frei

ÖFFNUNGSZEITEN
Montag 14-18 Uhr
Dienstag – Freitag 10-13 und 14-18 Uhr

TSCHECHISCHES ZENTRUM BERLIN
Friedrichstraße 206
10969 Berlin

Telefon 030-2062592
Email: czkverlin@cech.cz
www.czechcentres.cz/berlin

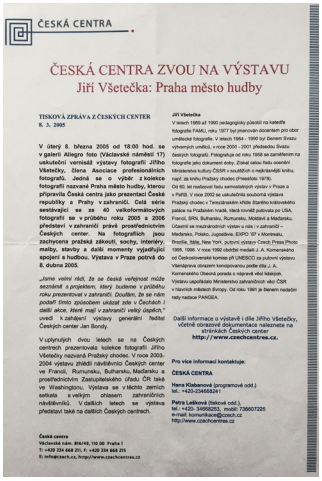
ČESKÁ CENTRA

ČESKÁ CENTRA ZVOU NA VÝSTAVU
Jiří Všetečka: Praha město hudby

TISKOVÁ ZPRÁVA Z ČESKÝCH CENTER

Jiří Všetečka

Hera Klabanová

Petra Lášková

Česká centra

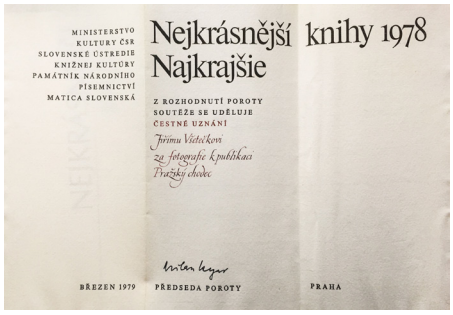
MINISTERSTVO KULTURY ČSR
SLOVENSKÉ ÚSTREDIE
KNIŽNEJ KULTÚRY
PAMÄTNÍK NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ
MATICA SLOVENSKÁ

Nejkrásnější knihy 1978
Najkrajšie

Z ROZHODNUTÍ POROTY
SOUTĚŽE SE UDĚLUJE
ČESTNÉ UZNÁNÍ
Jiřímu Všetečkovi
za fotografie k publikaci
Pražský chodec

BŘEZEN 1979
PŘEDSEDA POROTY
PRAHA

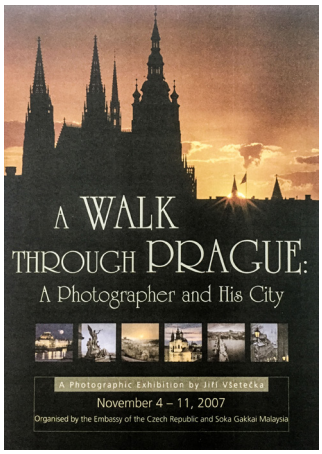
A WALK THROUGH PRAGUE:
A Photographer and His City

A Photographic Exhibition by Jiří Všetečka
November 4 – 11, 2007
Organised by the Embassy of the Czech Republic and Soka Gakkai Malaysia

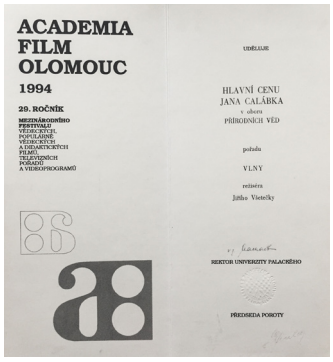
ACADEMIA FILM OLOMOUC
1994
29. ROČNÍK
MEZINÁRODNÍHO FESTIVALU VĚDECKÝCH, POPULÁRNĚ VĚDECKÝCH A ANIMOVANÝCH TELEVIZNÍCH POŘADŮ A VIDEOPROGRAMŮ

UDĚLUJE
HLAVNÍ CENU JANA CALÁBKA
v oboru
PŘÍRODNÍCH VĚD
pořadu
VLNY
režiséra
Jiřího Všetečky

REKTOR UNIVERZITY PALACKÉHO

PŘEDSEDA POROTY

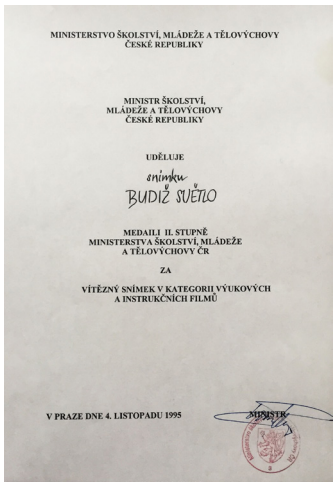
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTR ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
ČESKÉ REPUBLIKY

UDĚLUJE
snímku
BUDIŽ SVĚTLO

MEDAILI II. STUPNĚ
MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE
A TĚLOVÝCHOVY ČR

ZA

VÍTĚZNÝ SNÍMEK V KATEGORII VÝUKOVÝCH
A INSTRUKČNÍCH FILMŮ

V PRAZE DNE 4. LISTOPADU 1995

MINISTR

XXXI. TECHFILM
FESTIVAL FILMŮ A VIDEOPOŘADŮ
O VĚDECKOTECHNICKÉM POKROKU
ČESTNÉ UZNÁNÍ
1.CENA V KATEGORII B
snímku
HYPERBOLICKÝ PARABOLOID
režiséra
Jiřího Všetečky

Xième FESTIVAL INTERNATIONAL
DU FILM SCIENTIFIQUE ET TECHNIQUE
DE BRUXELLES 1997

Centre universitaire du Film scientifique de l'Université Libre de Bruxelles

Perspektiva

A PARTICIPÉ

AU FESTIVAL DE BRUXELLES 1997

Le Comité organisateur.

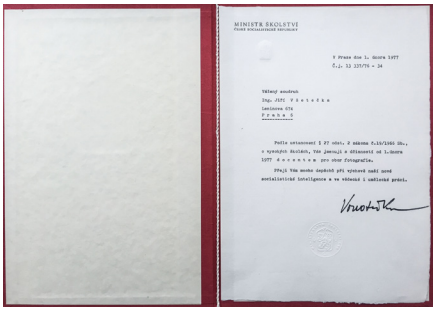
MINISTR ŠKOLSTVÍ

V Praze dne 1. února 1977

Vážený soudruh

Ing. JIŘÍ V š e t e č k a

Lesnická 57a

P r a h a 2

Vrucholík

vteřiny úsměvů a vrásek

výstava fotografií inž. j. všetečky

pořádá fotografický kroužek ruch fakulty strojního inženýrství

praha 1, jungmannovo náměstí 8. II. - 25. II. 1962
výstavní síň n. p. fotochema
zahájení 8. II. 1962 v 17 hodin

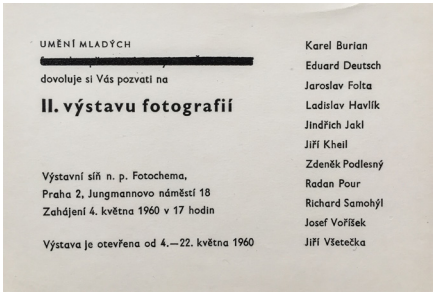
UMĚNÍ MLADÝCH

[redacted]

dovoluje si Vás pozvati na

II. výstavu fotografií

Výstavní síň n. p. Fotochema,
Praha 2, Jungmannovo náměstí 18
Zahájení 4. května 1960 v 17 hodin

Výstava je otevřena od 4.—22. května 1960

Karel Burian
Eduard Deutsch
Jaroslav Folta
Ladislav Havlík
Jindřich Jakl
Jiří Kheil
Zdeněk Podlesný
Radan Pour
Richard Samohýl
Josef Voříšek
Jiří Všetečka

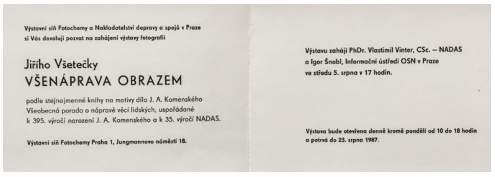
Výstavní síň Fotochemy a Nakladatelství dopravy a spojů v Praze si Vás dovolují pozvat na zahájení výstavy fotografií

Jiřího Všetečky
VŠENÁPRAVA OBRAZEM

podle stejnojmenné knihy na motivy díla J. A. Komenského
Všeobecná porada o nápravě věci lidských, uspořádané
k 395. výročí narození J. A. Komenského a k 35. výročí NADAS.

Výstavní síň Fotochemy Praha 1, Jungmannovo náměstí 18.

Výstavu zahájí PhDr. Vlastimil Vinter, CSc. – NADAS
a Igor Šnobl, informační ústředí OSN v Praze
ve středu 5. srpna v 17 hodin.

Výstava bude otevřena denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin
a potrvá do 23. srpna 1987.

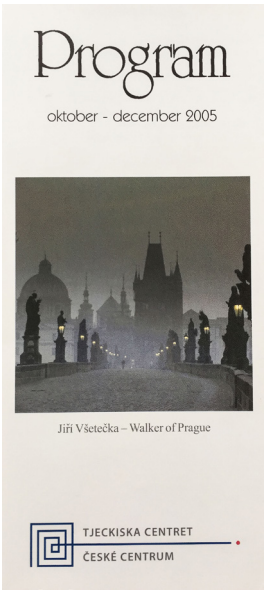
Program

oktober - december 2005

Jiří Všetečka – Walker of Prague

TJECKISKA CENTRET
ČESKÉ CENTRUM

МЕСЕЧНА ПРОГРАМА

ЧЕШКИ ЦЕНТЪР
ČESKÉ CENTRUM

1000 Софија, ул. „Раковски" 100, телефон: 981 39 10, факс: 981 39 11, e-mail: czcentre@ftm.bg, cskofra@czech.cz

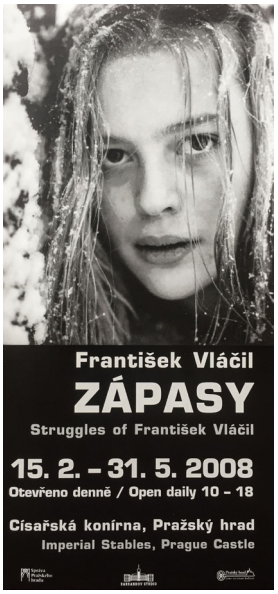
František Vláčil
ZÁPASY
Struggles of František Vláčil
15. 2. – 31. 5. 2008
Otevřeno denně / Open daily 10 – 18
Císařská konírna, Pražský hrad
Imperial Stables, Prague Castle

FOTOGRAFIE JIŘÍHO VŠETEČKY

Die natali Joannis Amos Comenii quadringentesimo adductus

praesidens collegio Rei publicae Bohemicae Slovacaeque foederatae

ad hunc diem celebrandum ordinatio

honorabili Jiří Všetečka

nummum memorialem tribuit

24.3.1992 Gerta V. Kalleherová, Fagaburová

On the occasion of
the official opening of the Consulate General
of the Czech Republic in Chicago

by Hon. Cyril Svoboda,
Minister of Foreign Affairs of the Czech Republic

in the presence of Hon. Petr Kolář,
Ambassador of the Czech Republic
to the United States

Mr. Marek Skolil, Consul General
requests the pleasure of your company

at a reception on
Thursday, April 20, 2006
5:30 to 7:30 pm

❖ ❖ ❖

205 N. Michigan Avenue, Suite 1680, Chicago

❖ ❖ ❖

RSVP to 312 861 1087, ext. 102

Výstava Československý listopad 1989, Fotochema

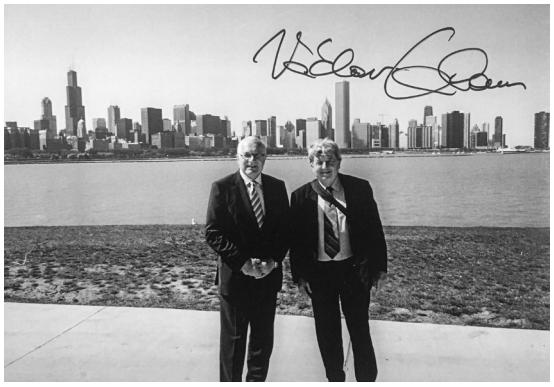

S Václavem Klausem v USA, 2006

Výstavní síň Fotochema

Vládní delegace na ČVUT

Výstavní síň Fotochema

Salónek v Lucerně

Výstavní síň Fotochema

Osobnost České fotografie 2009

Pražský chodec, Nikon gallery, červen 2016

Autorské výstavy:

1961 – Všetečný objektiv – Strojní fakulta ČVUT, Praha

1962 – Vteřiny úsměvů a vrásek – Výstavní síň Fotochema Praha

1968 – Fotografie – Fotochema Praha (cena za nejlepší černobílou výstavu roku)

1971 – Česká filharmonie – Výstavní síň Fotochema Praha

1980 – Výstava k 100. výročí narození prof. Felbera ČVUT Praha

1987 – Všenáprava obrazem – Výstavní síň Fotochema Praha a ČVUT Praha

1987 – Všenáprava obrazem – UNESCO, České centrum – Paříž, Francie

1990 – Prager Impressionen – Herborn – Německo

1992 – Všenáprava obrazem – putovní výstava, Ministerstvo zahraničních věcí ČSFR Brémy, Bonn, Ravensburg, Düsseldorf – Německo, Muzeum J. A. Komenského – Naarden – Holandsko, Götteborg, Stockholm – Švédsko, Ženeva, Bern, Lausanne – Švýcarsko, Vídeň – Rakousko, Paříž – Francie, Řím, Milán, Benátky, Neapol, Turín – Itálie, Institut MŠMT – Praha, Muzeum J.A. Komenského – Uherský Brod, Městské muzeum v Čelákovicích

1998 – Srpen 1968 – Studio MAT, Krátký film Praha

1999 – Všenáprava obrazem – Generální konzulát – Košice, putovní výstava po Slovensku

1999 – 17. listopad – Betlémská kaple – ČVUT Praha

1999 – Fotografie z let 1968 – 1990, Atrium, ČVUT Praha

2001 – Všenáprava obrazem – INTERKAMERA Praha

2001 – Výstava k 10. výročí sametové revoluce – Muzeum Moderního umění Andy Warhola – Medzilaborce, Slovenská republika

2002 – Pražský chodec – Starý královský palác – Tereziánské křídlo – Pražský hrad

2002 – Pražský chodec – Velvyslanectví ČR – Jakarta, Indonésie

2002 – Pražský chodec – Pražský dům – Brusel, Belgie

2003 – Pražský chodec – Velvyslanectví ČR – Washington, USA

2003 – Pražský chodec – České centrum – Paříž, Francie

2003 – Pražský chodec – České centrum – Bukurešť, Rumunsko

2003 – Pražský chodec – putovní výstava – Svitavy, Jihlava, Slavkov u Brna

2004 – Pražský chodec – České centrum – Berlín, Německo

2004 – Pražský chodec – České centrum – Sofia, Bulharsko

2004 – Pražský chodec – Velvyslanectví ČR, Kišiněv, Moldavsko

2005 – Pražský chodec – České centrum – Budapešť – Maďarsko

2005 – Pražský chodec – Phoenix, USA

2005 – Židovská Praha – Generální konzulát ČR – Drážďany, Německo

2005 – Pražský chodec – Poznaň, Polsko

2005 – Pražský chodec – České centrum – Stockholm, Švédsko

2005 – Síla paměti – České centrum Sofia – Bulharsko

2005 – Praha město hudby – Galerie Allegro, Václavské náměstí, Praha

2006 – Praha město hudby – České centrum, Paříž, Francie

2006 – Praha město hudby – Generální konzulát ČR – Dubaj, Spojené arabské emiráty

2006 – Pražský chodec – Alamos, Mexico

2006 – Pražský chodec – Generální konzulát ČR – Chicago, USA

2006 – Pražský chodec – Generální konzulát ČR – Dubaj, Spojené arabské emiráty

2006 – Osudy židovské Prahy – České centrum – Drážďany, Německo

2006 – Pražský chodec – Galerie Atrium na Žižkově, Praha

2007 – Praha město hudby – České centrum - Budapešť – Maďarsko

2007 – Všenáprava obrazem – Galerie Koníček, Lucerna, Praha

2007 – Pražský chodec – Národní knihovna – Alžír

2007 – Pražský chodec – Velvyslanectví ČR – Kuala Lumpur, Malajsie

2007 – Pražský chodec – putovní výstava Velvyslanectví ČR – Bamako, Mali

2008 – Praha město hudby – Hudební festival Besancon, Francie

2008 – Srpen 1968 – Muzeum T.G. Masaryka, Rakovník

2008 – Pražský chodec – Starý královský palác – Tereziánské křídlo a zahrada Na valech, Praha

2009 – Praha listopad 1989 – Pražský dům, Brusel, Belgie

2009 – Pražský chodec – Velvyslanectví ČR – Kinshasa, Kongo

2010 – Pražský chodec – Muzeum T.G. Masaryka, Rakovník

2010 – Pražský chodec – Dům kultury – galerie Sboru českých bratří, Mladá Boleslav

2010 – Praha město hudby – Velvyslanectví ČR, Sarajevo, Bosna a Hercegovina

2011 – Pražský chodec – Velvyslanectví ČR – Bělehrad (Srbsko)

2012 – Srpen 1968 – Hanzova léčebna, Luže

2012 – Praha město hudby – Czech Tourism, Praha

2013 – Praha město hudby – Velvyslanectví ČR – Bělehrad, Srbsko

2016 – Pražský chodec – Nikon Photo Gallery, Praha

Kolektivní výstavy:

1960 – Umění mladých, II. výstava fotografií – Výstavní síň Fotochema, Praha

1963 – Československá fotografie – Výstavní síň Fotochema, Praha

1965 – 5. mezinárodní Fotosalon – Praha, Bukurešť

1966 – Československá umělecká fotografie – Praha, Polsko, Maďarsko, Jugoslávie, Bulharsko

1969 – Fotografické cykly a seriály – Praha, Budapešť, Bukurešť

1969 – Současná československá fotografie ze sbírek Moravské galerie – Moravská galerie Brno, Reprízy výstavy: Praha, Olomouc, Ostrava.

1970 – Mostra di fotografia Europa - Bergamo, Itálie

1971 – 75. let České filharmonie – Rudolfinum, Praha

1972 – Umění – oddíl hudba – Jízdárna Pražského hradu, Praha

1973 – 50. let Československého rozhlasu, Praha

1974 – Rok české hudby – dům u Hybernů, Praha

1976 – Československá výstava „Život a krása“ – Montreal, Kanada

1977 – Oborová výstava – Galerie J. Fragnera, Praha

1980 – Výtvarní umělci k 35. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou, Galerie Mánes, Praha

1984 – Česká výtvarná fotografie – Galerie Čs. Spisovatele, Praha

1989 – 150 let fotografie, Mánes, Praha

1989 – Československá fotografie 1945 -1989 Praha – Valdštejnská jízdárna, Praha

1989 – Československý listopad 1989 – Výstavní síň Fotochema, Praha, reprízy České Budějovice, Hradec Králové, Štýrský Hradec, Metz, Štrasburk, Norimberk a další

1990 – Československý podzim 1989 – putovní výstava SRN, Rakousko, Francie

1990 – Srpen 1968 v Praze – Muzeum hlavního města Prahy

1990 – Kde domov můj – dům u Hybernů, Praha

1994 – Česká fotografie 1989 – 1994 – Asociace fotografů ČR, Galerie Mánes, Praha

1995 – Czech Press Photo, Staroměstská radnice, Praha

1996 – Czech Press Photo, Staroměstská radnice, Praha

1999 – Rok 1989 očima fotografů – Czech Press Photo, Staroměstská radnice, Praha

1999 – MY 1948-1989 – Moravská galerie Brno

1999 – Německý exodus 1989 – Praha, Berlín, Drážďany

1999 – Oldřich Nový – Barrandov Studio, Krátký film – Výstaviště Praha

2000 – Společnost před objektivem 1918 – 1989 – Moravská galerie Brno

2000 – Praha očima fotografů – spoluautor O. Karásek – Galerie Josefa Sudka, Praha

2001 – Fotografie jako umění – Československo 1959 – 1968 - Moravská galerie Brno

2001 – Praha – Kulturní dědictví – Asociace fotografů, Praha – Bologna

2001 – Kamenná krása barokní Prahy – Czech Photo – Komorní galerie fotografie Josefa Sudka, Praha

2001 – Malostranské figurky – Obecní galerie Beseda, Malá Strana, Praha

2002 – Národnostní menšiny ve fotografii - Magistrát hlavního města Prahy

2002 – Praha pod vodou – Staroměstská radnice, Praha

2003 – Rok po povodních – Staroměstská radnice, Praha

2003 – Individuality v dokumentu – Mladá fronta, Praha

2005 – České fotografie 20. století, Galerie hl. m. Prahy – Městská knihovna, Praha

2008 – Zápasy Františka Vláčila – Císařská konírna Pražského Hradu, Praha

2008 – Sovětská vojska v Československu 1945 osvobození, 1968 okupace – Galerie Mánes, Praha

2008 – Srpen 1968 – Karolinum, Filosofická fakulta UK, Praha,

2008 – Srpen 1968 – Muzeum T. G. Masaryka, Rakovník

2008 – Srpen 1968 – Praha nepokořené město - Policejní muzeum, Praha

2008 – Srpen 1968 – putovní výstava v Českých centrech v zahraničí

2009 – Oživte Golema – 400 let úmrtí Rabi Jehudy Löwa – Staroměstské náměstí, Praha

2009 – Evropská kolébka vědeckého porodnictví – Národní muzeum, Praha

2009 – Tenkrát na Východě – Galerie hl. m. Prahy – Dům u Kamenného zvonu, Praha

2009 – Česká fotografie 20. století, Kunst- und Ausstellungshalle der BRD, Bonn, Německo

2009 – Sametová revoluce – Generální konzulát ČR, Chicago, USA

2009 – Třetí strana zdi – Moravská galerie Brno

2009 – Jan Palach – Karolinum, Filozofická fakulta UK, Praha

2009 – Portréty nejen známých osobností, ze Sbírky Svazu českých fotografů – Galerie SČF, Praha

2009 – Rok 1989 očima fotografů – Czech Press Photo – Staroměstská radnice, Praha

2010 – Pražský chodec – Galerie GN9, Nerudova ulice, Praha

2010 – The Best of Czech Press Photo – Staroměstská radnice, Praha

2011 – Czech Press Photo – Staroměstská radnice, Praha

2011 – Prague Photo Festival – Asociace profesionálních fotografů ČR

2011 – Jak se žilo – Svaz českých fotografů, Kongresové centrum ČNB, Praha

2012 – Prague Photo – Thalia Picta, Kafkův Dům, Praha

2012 – Czech Press Photo – Staroměstská radnice, Praha

2012 – Pražský chodec – Galerie Evy Jandejskové, Praha

2012 – Naši prezidenti, výběr fotografií ze Sbírky SČF – Fotogalerie Lídl, Praha

2013 – Skupina 3+2 – Mělnické kulturní centrum, Mělník

2014 – Skupina 3+2 – Kongresové centrum, Praha

2014 – 25 let od roku 1989, členská výstava SČF – Ambit kláštera u Panny Marie Sněžné, Praha

2015 – Děti, členská výstava SČF – Ambit kláštera u Panny Marie Sněžné, Praha

Ocenění v oblasti fotografie, fotografických publikací a výukových filmů:

1989 – Medaile J. A. Komenského udělená Československou komisí při UNESCO za putovní výstavu Všenáprava obrazem

1978 – Pražský chodec – soutěž o nejkrásnější knihu roku (čestné uznání za fotografický přínos udělené Ministerstvem kultury ČR a Památníkem národního písemnictví)

1981 – Objektivem počítače – soutěž o nejkrásnější knihu roku (čestné uznání za vysokou výtvarnou a obrazovou úroveň nakladatelství SNTL)

1983 – Praga musicopolis Europae

1987 – Všenáprava obrazem – soutěž o nejkrásnější knihu roku (čestné uznání za fotografický přínos)

1988 – Výroční cena nakladatelství Panorama za publikaci Královská cesta

1989 – Hyblova medaile fakulty strojní ČVUT Praha

1993 – Hyperbolický paraboloid – Techfilm – 1.cena v kategorii výukových programů

1994 – Podpora VŠ studia zrakově postižených – Techfilm - 1.cena v kategorii v. p.

1994 – Geometrie zastřešení – Techfilm – 1.cena v kategorii výukových programů

1994 – Vlny kolem nás - Hlavní cena Jana Calábka v oboru přírodních věd Academia film Olomouc

2001 – Světlo a stíny – Techfilm – 1.cena v kategorii výukových programů

2010 – Osobnost české fotografie 2009, Asociace profesionálních fotografů ČR

Knihy a výtvarné obrazové publikace:

1972 – Labyrinth der Welt und Paradies des Herzens – Comenius, Kamp Verlag Verlag Bochum – SRN

1978 – Pražský chodec – text Vítězslav Nezval – ČTK Pressfoto, ArtD, Martin Dostoupil, Praha

1980 – Síla paměti – text Přemysl Veverka – Albatros, Praha

1981 – text Ladislav Drs, Jiří Všetečka: Objektivem počítače, SNTL Praha

1983 – Praga musicopolis Europae – text Jiří Berkovec – Supraphon, Praha

1984 – Pražský chodec – text Vítězslav Nezval – ČTK Pressfoto, ArtD, Martin Dostoupil, Praha

1986 – Praha husitská – text Petr Klučina – Naše vojsko, Praha

1987 – Drama všedních okamžiků – text Jan Kotrba – Naše vojsko, Praha

1987 – Technika očima století – text Bohuslav Hlinka – ČVUT Praha

1987 – Všenáprava obrazem – text J. A. Komenský – Obecná porada o nápravě věcí lidských – Nakladatelství dopravy a spojů, Praha

1988 – Královská cesta – text Jiří Pešek, Bohdan Zilynskij – Panorama, Praha

1989 – Stopami průkopníků – text Alfred Bolek – ČVUT fakulta strojní, Praha

1990 – Den se mi v rukou přelomil – text Bohuslav Hlinka – Práce, Praha

1990 – Tchécoslovaquie – text Leo Lorenzi – Orbis Praha, Messidor – Paříž

1993 – Osudy židovské Prahy – text Jiří Kuděla – Grafoprint Neubert, Praha

1993 – Praha očima básníka a fotografa – text R. M. Rilke (Larenopfer), Kraft, Praha

2005 – Pražský chodec – text Vítězslav Nezval – ArtD, Praha

2006 – Pražský chodec – text Vítězslav Nezval – ArtD, Praha

2006 – Světla staletí – text Martin Dostoupil, ABF, Praha

2007 – Pražský chodec – text Vítězslav Nezval – ArtD, Praha

2009 – Všenáprava obrazem – text J. A. Komenský – Obecná porada o nápravě věcí lidských – Martin Dostoupil, Praha

2011 – Pražský chodec – text Vítězslav Nezval – Martin Dostoupil, Praha

2012 – Pražský chodec proti tankům – Srpen 1968 – Abychom nezapomněli – Naše vojsko, Praha

2013 – Praha světlem tvořená – Nakladatelství Jiří Všetečka, Praha

2015 – Chodec s objektivem – Nakladatelství Jiří Všetečka, Praha

2016 – Pražský chodec ve světě – Nakladatelství Jiří Všetečka, Praha

Zařazení v odborných publikacích:

1991 – Československý biografický slovník, Academia, Praha

1993 – Slovník českých a slovenských fotografů, ASCO, Praha

1999 – Všeobecná encyklopedie, Diderot, Praha

2009 – Biografická encyklopedie Český film – režiséři, dokumentaristé, autor Martin Štoll, Libri, Praha

Fotografie ve sbírkách:

Moravská galerie Brno

Sbírka Svazu českých fotografů/Národní archiv, Praha

Stručný životopis:

1937 ..... Narozen 12. října v Praze.

1951 ..... Nástup do La Guardiova gymnázia v Holešovicích.

1955 ..... Maturita a přijetí na strojní fakultu ČVUT.

1958 ..... Vznik prvních snímků na zapůjčené zrcadlovce Voigtländer.

1960 ..... Absolutorium se zaměřením na technologie a montáže.

1960 ..... Asistent na technologické katedře ČVUT fakulty strojní.

1962 ..... První autorskou výstava ve výstavní síni Fotochema.

1962 ..... Svatba s Martou Partlovou.

1967 ..... Narození syna Jiřího.

1968 ..... Člen Svazu českých výtvarných umělců.

1969 ..... Externím pedagogem na Filmové a televizní fakultě AMU.

1977 ..... Jmenován docentem pro obor fotografie.

1978 ..... Nejkrásnější kniha roku - Pražský chodec.

2000 ..... Předseda Svazu českých fotografů.

2010 ..... Osobnost české fotografie 2009.

Jmenný rejstřík

Baran, Ludvík 50

Baťka, Bedřich 33, 34

Bielik, Ladislav 37

Bouček, Jaroslav 26

Braný, Antonín 26

Brodský, Jan 49

Brodský, Vlastimil 28

Brok, Jindřich 49, 50
Brousil, Antonín Martin 26
Cudlín, Karel 49
Dias, Pavel 37, 38, 48
Dobrovolský, Bohumil 37
Drbohlav, Karel 28, 29
Funke, Jaromír 13
Hackenschmied, Alexander 26
Hník, Josef 49, 50
Honty, Tibor 24, 27, 30
Chramostová, Vlasta 28
Jermann, František 25
Jirásková, Jiřina 28
Klazarová, Pavlína 58
Kučera, Jaroslav 72, 73
Kozlík, Vladimír 49
Kramer, Fred 49
Krejčí, Jaroslav 49
Masaryk, Tomáš Garrigue 26
Matějů, Věra 75
Mrázková, Daniela 26, 27, 72, 92
Novák, Karel 25
Novák, Petr 31
Novotný, Miloň 37, 38, 48
Olmer, Vít 33
Partlová, Marta 34, 70, 89

Pech, Karel 35

Pilátová, Agáta 66

Plicka, Karel 15, 24, 25, 26, 27, 50, 63, 93

Prekop, Rudo 49

Ptáček, Josef 49, 50

Reich, Jan 63

Remeš, Vladimír 26, 27, 92

Rössler, Jaroslav 53

Seidling, Cliford 49

Stano, Tono 49

Sudek, Josef 24, 25, 26, 63

Šefl, Vladimír 31

Škácha, Oldřich 37

Štecha, Pavel 38, 48, 49, 50

Tvrzník, Jiří 37

Vášáryová, Magda 34, 35

Virt, Zdeněk 49

Vláčil, František 34, 35, 85

Vojtěchovský, Miroslav 49, 50, 74, 93

Všetečka, Jiří 11, 12, 13, 16, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 61, 63, 65, 66, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 76, 87, 88, 92

Weidlich, Eugen 50

Weiss, Jiří 33

Zajíc, Miroslav 49

Použitá literatura:

Ladislav, Drs - Jiří Všetečka: Objektivem počítače, SNTL Praha 1981

Jiří, Všetečka - Jiří Berkovec: Praha – město hudby, Supraphon, Polygrafie, Praha 1983

Jiří, Všetečka: Všenáprava obrazem, Nakladatelství dopravy a spojů, Praha 1987

Jiří, Všetečka - Jiří Kuděl: Osudy židovské Prahy, Grafoprint Neubert, Praha 1993

Jiří, Všetečka: Pražský chodec, Art edition Černý, Praha 2004

Jiří, Všetečka: Všenáprava obrazem, Nakladatelství Martin Dostoupil, Praha 2009

Jiří, Všetečka: Praha světlem tvořená, Nakladatelství Jiří Všetečka, Praha 2013

Jiří, Všetečka: Chodec s objektivem, Nakladatelství Jiří Všetečka, Praha 2015

Jiří, Všetečka: Pražský chodec ve světě, Nakladatelství Jiří Všetečka, Praha 2016

Vladimír, Birgus – Jan, Mlčoch: Česká fotografie 20. století, KANT, Praha 2010

Daniela, Mrázková: Příběh fotografie, MF Praha 1985

Daniela, Mrázková - Vladimír Remeš: Cesty československé fotografie, MF Praha 1989

Daniela, Mrázková: Co je fotografie – 150 let fotografie, katalog k výstavě, Mánes, Video Press, Praha 1989

Československá fotografie, Praha, výtisk říjen 1968

Vítězslav, Nezval, Josef Sudek: Pražský chodec, Nakladatelství Slunovrat, Praha 1981

Ann, Thomas – Vladimír, Birgus – Ian, Jeffrey: The Intimate World of Josef Sudek, Canadian Photography Institute of the National Gallery of Canada, Ottawa / 5 Continets, Milano 2016

Josef, Koudelka - Aleš Najbrt: Josef Koudelka – Invaze 68, Torst, Praha 2008

Zdeněk, Kirschner: Josef Sudek. Výběr fotografií z celoživotního díla, Panorama, Praha 1986

Antonín, Dufek: Třetí strana zdi, Moravská galerie v Brně, katalog k výstavě, KANT, Praha 2008

Birgus, Vladimír – Vojtěchovský, Miroslav: Česká fotografie 90 let, KANT, Praha 1998

Plicka, Karel - Wirth, Zdeněk: Praha ve fotografii Karla Plicky, Česká grafická unie 1940

Pospěch, Tomáš: Myslet fotografií. Česká fotografie 1938 – 2000, Praha 2014

Dufek, Antonín: Černobílá fotografie. Odeon, Praha 1987

Internetové odkazy:

www.jirivsetecka.cz

www.pragueauctions.com

www.sudek-atelier.cz

www.ceskyrozhlas.cz

www.famu.cz

www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz

www.ceskatelevize.cz

www.moma.org

www.upm.cz

www.moravska-galerie.cz

www.lgp.cz